

Structuurvisie Bergen aan Zee

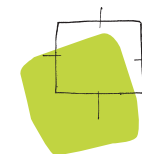

Ontwerp

Structuurvisie Bergen aan Zee

022.00.00.16.00
27 maart 2012

BügelHajema

Plek voor ideeën

gemeente BERGEN

Inhoud

1.0	Inleiding	07
2.0	Analyse	09
	2.1 Historie	09
	2.2 Ruimtelijke kwaliteit	13
	2.3 Functies	17
	2.4 Belangrijkste kaders en randvoorwaarden	21
3.0	Trends en ontwikkeling	25
	3.1 Algemene trends en impact op regionaal en lokaal niveau	25
	3.1.1 Krimp, vergrijzing en ontgroening	25
	3.1.2 Mobiliteit	25
	3.1.3 Digitalisering	25
	3.1.4 Energie en klimaat	27
	3.1.5 Specifieke ontwikkelingen op het gebied van toerisme en recreatie	27
4.0	Visie	29
	4.1 Van trends naar visie	29
	4.1.1 Profilering	29
	4.1.2 Inspelen op ontgroening en vergrijzing	29
	4.1.3 Aandacht voor veiligheid, parkeren en bereikbaarheid	31
	4.1.4 Benutten van digitale voorzieningen	31
	4.1.5 Aandacht voor duurzaamheid	31
	4.2 Wat is het profiel voor Bergen aan Zee	32
	4.3 Doelstellingen Bergen aan Zee in 2030	33
	4.4 Ruimte en identiteit	35
	4.4.1 Ligging in het landschap	35
	4.4.2 Stedenbouwkundige opzet	35
	4.4.3 Openbare ruimte	37
	4.5 Wonen en voorzieningen	37
	4.6 Werken, recreatie en toerisme	37
	4.7 Verkeer, parkeren en openbaar vervoer	38
	4.8 Duurzaamheid	39
5.0	Uitvoering	41
	Bijlagen	43

Bergen aan Zee, juli 2030

Lieve mam,

ik dacht laat ik jou nu eens een ouderwetse, uitgebreide brief sturen uit het prachtige Bergen aan Zee waar jij ook zoveel herinneringen aan hebt. Ik ben hier nu drie dagen met Rein en Anna. Ze vermaken zich uitstekend. Leuk joh, we zijn met zo'n elektrische kar opgehaald uit Bergen; een geruisloze tocht naar Bergen aan Zee. Het dorp heeft wel een opknopbeurt gehad. Het zeeaquarium is werkelijk prachtig. Het is wel twee keer zo groot, een gebouw met transparante en met water gevulde muren waarin kleurrijke vissen zweven. De kinderen wilden meteen gaan kijken, maar ik heb gezegd dat we wachten op een regendag. Nu die hebben we nog niet gehad.

Het strand is als vanouds een succesnummer. We zouden jou ook eens hierheen moeten brengen. De strandopgangen zijn heel mooi geworden, en er is zelfs een rolstoelpad van de ene naar de andere opgang, zodat je van de wind, het geluid van branding en het uitzicht op zee zou kunnen genieten.

Onze oude buurvrouw, mevrouw van der Berg, kwam ik hier ook nog tegen. We gingen 's ochtends vroeg in een overdekt zwembad in een van de hotels hier zwemmen. Zij trekt daar drie keer per week haar baantjes en woont inmiddels boven een grand café in de totaal vernieuwde Alexanderflat. Je moest de hartelijke groeten hebben.

We gaan vanmiddag naar het Parnassiapark. Er is een permanente landart tentoonstelling. Leuk, ook voor de kinderen, want er zijn allerlei hutten gebouwd waar je in kan en er is ook een plek waar ze zelf mogen bouwen.

Liefs van ons allemaal, en we gaan ook nog een keer met jou hierheen hoor!

Groetjes, Joke

1.0 Inleiding

Wat is Bergen aan Zee in 2030? Deze structuurvisie gaat daarover. Over een kleinschalige exclusieve familiebadplaats, ingebed in en verbonden met de natuur en bekend vanwege kunst en cultuur. Een woonplaats en een plaats om te bezoeken. Voor wie rust zoekt, natuur wil zien, om duurzaamheid geeft, vertier zoekt voor zijn gezin op een aangename plek waar je kunt onthaasten en waar lokale identiteit de boventoon voert.

Deze structuurvisie is een visie gericht op versterking van de ruimtelijke kwaliteit, op een krachtige band met de zee en het strand, op bereikbaarheid en toegankelijkheid, op comfort en veiligheid en voorzieningen gericht op een unieke ervaring die je specifiek in Bergen aan Zee op kan doen.

Voor u ligt de concept structuurvisie Bergen aan Zee waarin het hiervoor beschreven beeld is uitgewerkt. Dit gebeurt op het gebied van:

- Het profiel van Bergen aan Zee
- Ruimte en identiteit
- Wonen en voorzieningen
- Werken, recreatie en toerisme
- Verkeer, parkeren en openbaar vervoer
- Duurzaamheid

De structuurvisie dient als kader voor uitwerkingen in andere plannen; bijvoorbeeld de plannen op het gebied van herinrichting van de openbare ruimte, het parkeren en het verkeer. Ook dient de structuurvisie om richting te geven aan plannen van anderen en deze te toetsen aan het uitgezette beleid.

De structuurvisie is als volgt tot stand gekomen:

- start met een dorpswandeling door Bergen aan Zee samen met de Stichting Bergen aan Zee en de Dorpsraad Bergen aan Zee
- presentatie en gesprek over de analyse met de Stichting Bergen aan Zee, de Dorpsraad Bergen aan Zee en het dorp (16-5-2011)
- opstellen van de concept structuurvisie
- bijeenkomst met ondernemers over het dorpschart (9-1-2012)
- presentatie en gesprek over de concept structuurvisie met de Stichting Bergen aan Zee, de Dorpsraad Bergen aan Zee en het dorp (6-2-2012)

Bij de bijeenkomst met ondernemers en de bewonersavond over de concept structuurvisie heeft dhr. Sjoerd Soeters van Soeters Van Eldonk architecten een belangrijke rol gespeeld. Hij heeft, vanuit de analyse van Bergen aan Zee en gericht op het in deze visie verwoorde doel om het hart van het dorp op te waarderen, een voorbeeld uitwerking gemaakt. Op wervende manier heeft hij laten zien hoe Bergen aan Zee een aantrekkelijk hart zou kunnen krijgen en een sterke band met de zee. Zijn denkrichting is een inspirerend voorbeeld en als zodanig opgenomen in bijlage 1 van deze structuurvisie.

De structuurvisie wordt verzonden aan overlegpartners en zal ter inzage worden gelegd. De reacties zullen afgewogen worden en eventueel nog leiden tot een aangepaste visie die ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

In deze structuurvisie wordt achtereenvolgens ingegaan op de analyse, de trends en ontwikkelingen, de visie en de wijze van uitvoering.

Bergen aan Zee 1909

Bergen aan Zee 1940

2.0 Analyse

2.1 Historie

Bergen aan Zee is nog maar relatief kort geleden ontstaan. De badplaats werd aan het begin van de 20e eeuw gesticht door de familie van Reenen. Er werd een weg aangelegd en een trambaan ter ontsluiting. De familie nam de bekende landschapsarchitect Springer in de arm om een ontwerp te maken. De door Springer gehanteerde Engelse landschapstijl is duidelijk afleesbaar in de opzet van Bergen aan Zee. Kenmerkend zijn daarin de meanderende paden en de villa's gesitueerd in de natuur. Ook de bekende architect Berlage is bij het ontstaan van Bergen aan Zee betrokken geweest. Hij tekende een compact centrum maar liet het ontwerp van Springer voor het overige intact. Slechts een deel van de plannen van Berlage, namelijk aan het westelijke uiteinde van de Zeeweg, is tot uitvoering gekomen.

Zo ontstond een badplaats met een compact hart daar waar de Zeeweg leidde naar de kust. En zo ontstonden aan weerszijden van de Zeeweg vleugels waar wegen met daarlangs villa's in en om de natuur werden gelegd. Door deze opzet ontstonden de bijzonder waardevolle kenmerken van Bergen aan Zee, de twee groene enclaves ; het Engelse Veld aan de noordzijde en het meer symmetrisch opgezette Parnassiapark aan de zuidkant met daaromheen de bebouwing.

Bijzonder zijn voorts de in Bergen aan Zee gebouwde koloniehuzen waarvan de eerste in 1908 werd gerealiseerd door het Amsterdamse Burgerweeshuis en ook het fraaie Vredeskerkje dat door mevrouw van Reenen werd opgericht. Beide gebouwen staan op een voorname plaats aan de kop van een weg en gevlijd in de natuur.

Parnassiapark

Station Bergen aan Zee

Bergen aan Zee 1940-1945

Bergen aan Zee 1955

Vlak voor de tweede wereldoorlog telde Bergen aan Zee ruim 30 gezinnen en ruim 100 inwoners. In de oorlog moest door aanleg van kustverdedigingswerken door de bezetter een strook bebouwing langs de kust verdwijnen. Een fors aandeel van de woningen ging daardoor verloren.

Circa 1955 werd de trambaan opgeruimd. De naoorlogse tijd was goed voor het herstel van de boulevard, die in de nieuwe situatie iets terug werd gelegd ten opzichte van de oude kustlijn. Ook ontstond een vrij grove reconstructie van het dorpshart aan het Van der Wijckplein waarin afwijking van de verspreide villabouw middelhoogbouw ontstond met een forse schaal.

We zien dat de vleugels in de periode 1950-2005 verder worden bebouwd. Er worden meer villa's gebouwd rond het Parnassiapark en het Engelse Veld en ook aan de boulevard en aan de Zeeweg verlengt het lint zich. Nieuwe structuren ontstaan aan de westrand van het Engelse Veld, achter de Elzenlaan en aan de oostkant van het Parnassiapark.

Niet zichtbaar op de kaarten maar zeker een belangrijke ontwikkeling in deze periode is de enorme groei van het aantal bezoekers. De populariteit van de kust in combinatie met het autobezit en de toenemende vrije tijd leidde tot een enorme verkeerstoename en ruimtegebruik voor het parkeren van auto's.

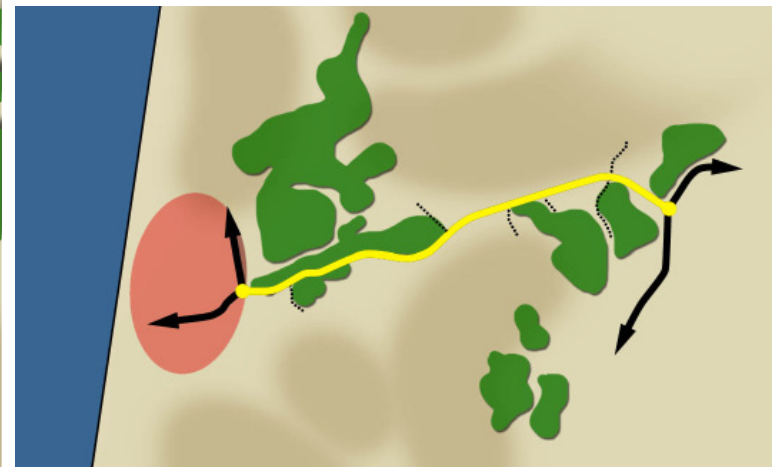

Bergen aan Zee 2005

Kwaliteiten

- Waardevolle natuur en waardevol landschap
- Hart op de juiste plek
- Schaal bebouwing in vleugels en ligging in natuur
- Groene enclaves Engelseveld en Parnassiapark
- Zichtlijnen
- Monumenten
- Zichtrelaties

Kwaliteit: oprijlaan Bergen aan Zee

2.2 Ruimtelijke kwaliteit

Kwaliteiten

Kijken we naar de huidige situatie in Bergen aan Zee dan is er een aantal kwaliteiten; punten waarop Bergen aan Zee zich onderscheidt. Deze kwaliteiten willen we graag handhaven en versterken.

Op het niveau van de structuurvisie gaat het dan om:

- De ligging van Bergen aan Zee te midden van waardevolle natuur en een waardevol landschap met een grote verscheidenheid; de zee, het strand, de duinen, het bos en de enclaves in de vorm van het Engelse Veld en het Parnasiapark.
- De prachtige en exclusieve toegangsweg naar Bergen aan Zee.
- Een bebouwingspatroon van villa's aan meanderende wegen, vrijstaand, in één tot twee bouwlagen en gelegen in en rond de natuur.
- Zichtlijnen vanaf de openbare ruimte op de groene enclaves.
- De locatie van het dorpshart, namelijk daar waar de Zeeweg uitkomt op de kust.

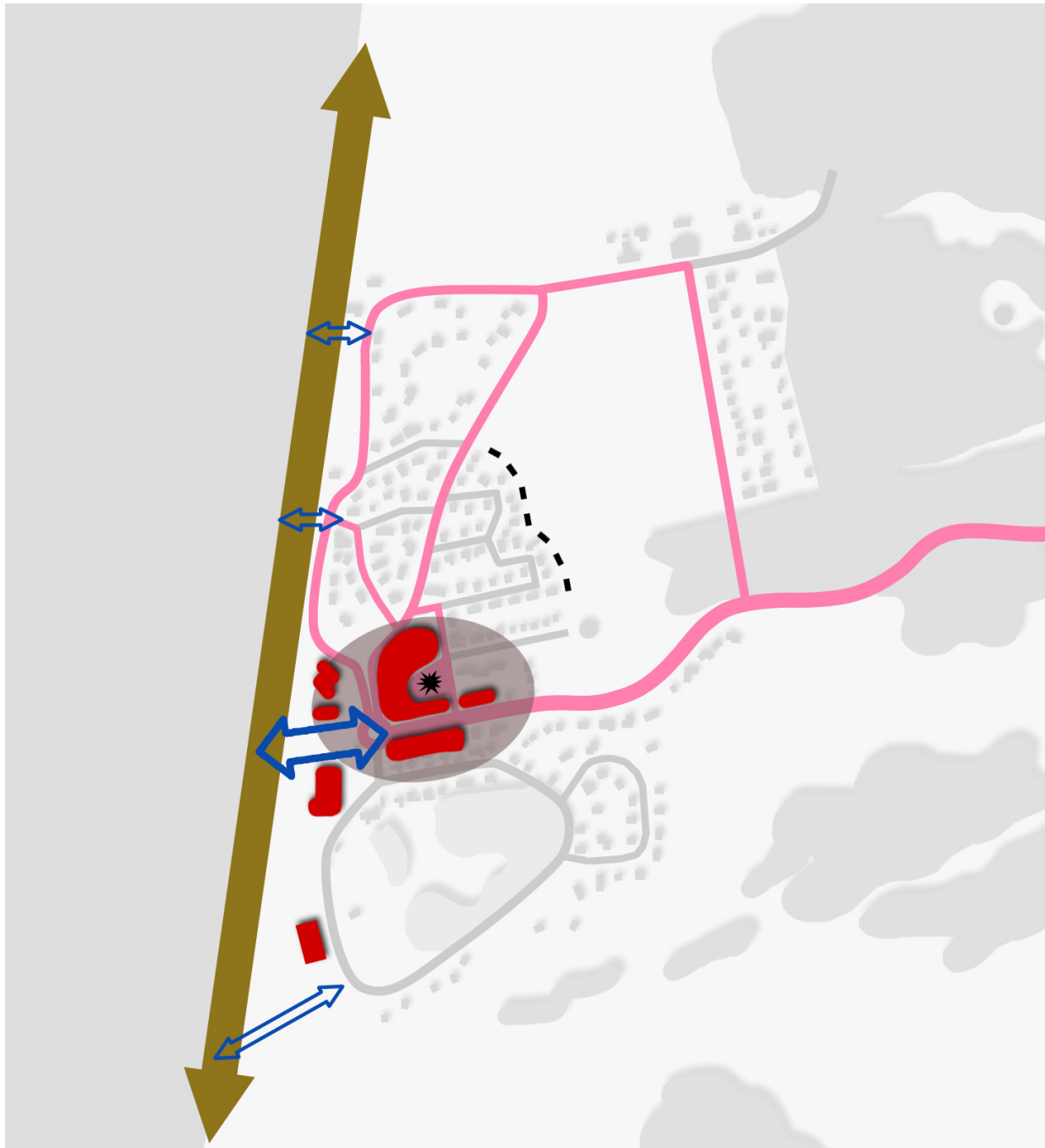
Deze kernkwaliteiten worden ondersteund door de in het gebied voorkomende gebouwmonumenten en kunst. Ook de inmiddels gerealiseerde herinrichting van de openbare ruimte van een aantal wegen in Bergen aan Zee ondersteunt deze kwaliteiten.

Bebouwing in de vleugel

Engelse Veld

Knelpunten

Gebrek aan contact met zee door hoogte duin

Strandopgangen

Schaal en staat van de bebouwing in het hart

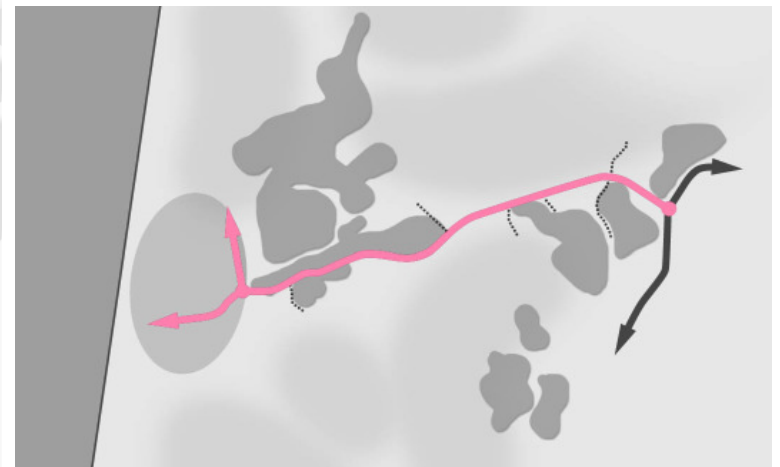
Gat met achterkanten

Geen zicht vanaf de openbare ruimte op het Engelse Veld

Dominantie van verkeer en parkeren in seizoen en weekenden

Knelpunt: dominantie van verkeer tijdens seizoen en weekenden

Knelpunten

In de huidige situatie is ook een aantal knelpunten dat aandacht behoeft. Deze knelpunten betreffen:

Verbindingen

- Het ontbreken van zicht op het strand en de zee vanaf de openbare ruimte. Dit heeft vooral te maken met de hoogte van het duin in relatie tot de boulevard.
- Het ontbreken van zicht op het strand en de zee ter hoogte van de strandopgangen en de kwaliteit van deze strandopgangen (veel obstakels, terrasafscheidings, paaltjes, bebording etc.).
- Het gebrek aan zicht op de natuur vanaf de openbare ruimte in de villabuurt aan de westkant van het Engelse Veld.

Kwaliteit bebouwing

- De schaal van de bebouwing in het gebied Van der Wijckplein, van Hasseltweg en Zeeweg, en de slechte uitstraling van de achter de Alexanderflat gelegen openbare ruimte.

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

- De dominantie van het verkeer en parkerende auto's en fietsen in het seizoen en in de weekenden.
- Conflicterende ruimteclaims van snel- en langzaam verkeer op de C.F. Zeilerboulevard.

Meer in detail kunnen daaraan worden toegevoegd:

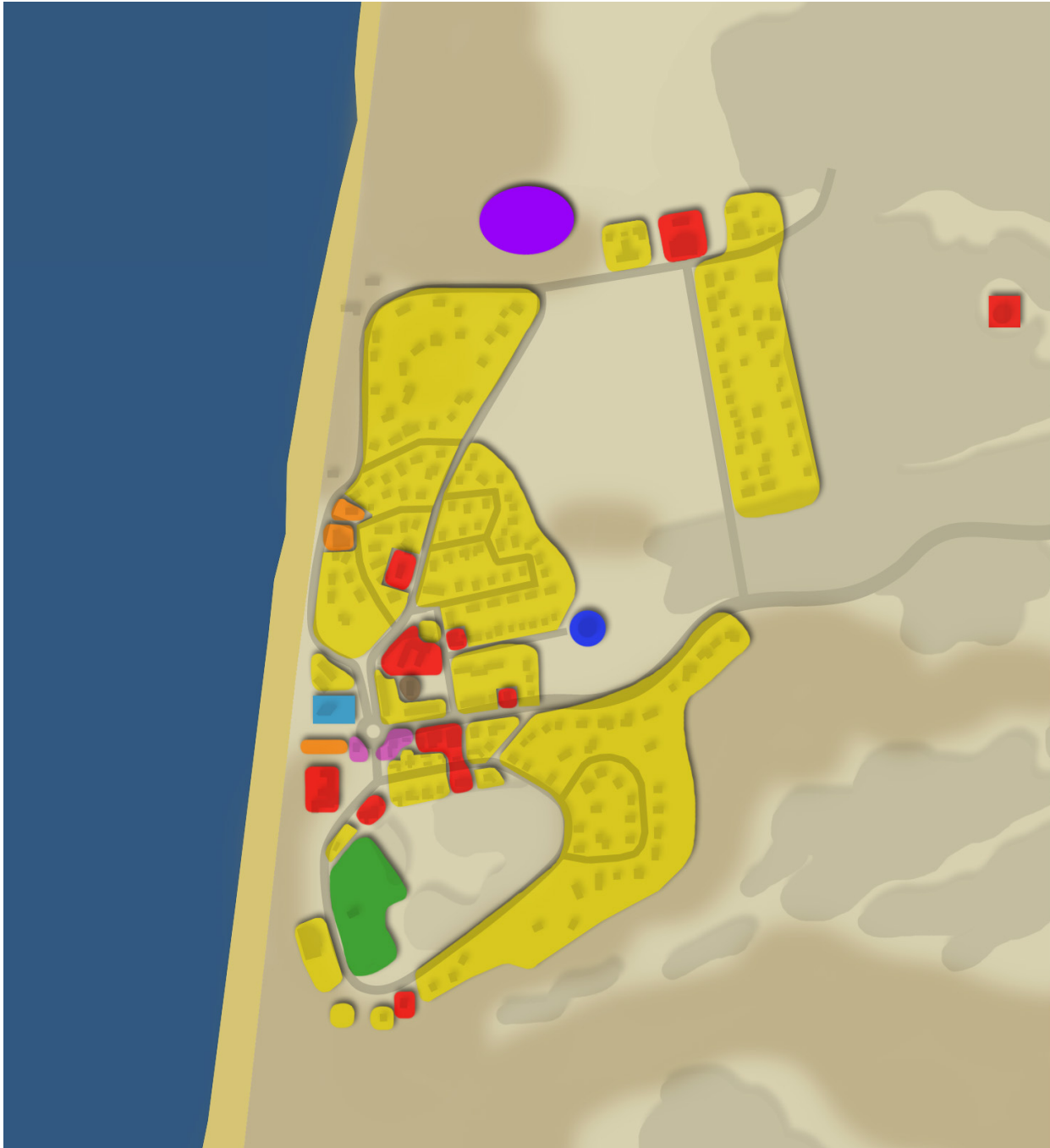
- Het nog onvoltooide interieur van het dorp (nog niet heringerichte Van der Wijckplein en C.F. Zeilerboulevard).
- Plaatselijk slecht onderhouden panden.
- De overdaad aan bebording.

Geen zicht op het strand en de zee

Grootschalige bebouwing aan het Van der Wijckplein

Functies

- Wonen*
- Hotel/pension*
- Horeca*
- Winkels*
- Zeeaquarium*
- Kerk*
- Sport*
- Reddingsbrigade*
- Gaswinning*

2.3 Functies

Wonen en voorzieningen

Bergen aan Zee is allereerst woonplaats voor circa 430 inwoners. De samenstelling van de bevolking laat een grote vertegenwoordiging zien van de categorie 65-plussers. Het gaat om 21% van de inwoners tegenover 14% op landelijk niveau. Het dorp telt 395 woningen, maar daaronder zijn naar schatting 185 woningen die worden aangehouden als tweede woning. Voor de leefbaarheid van het dorp is dit minder gunstig omdat deze woningen een deel van het jaar leeg staan.

Het betrekkelijk geringe aantal woningen gaat samen met het vrijwel ontbreken van voorzieningen. Er is geen basisschool en geen volwaardige supermarkt. Voor dit soort voorzieningen is Bergen aan Zee aangewezen op het nabijgelegen Bergen. Er is wel een kleinschalig verkooppunt voor dagelijkse boodschappen en er is een tennisbaancomplex. De overige dagrecreatieve- en horecavoorzieningen zijn gelieerd aan toerisme en recreatie.

Werken

De werkgelegenheid in Bergen aan Zee wordt vrijwel alleen gevonden in toerisme en recreatie. In het rapport de economische betekenis van recreatie en toerisme in Bergen wordt geconcludeerd dat 16% van de werkgelegenheid van de gemeente afhankelijk is van toerisme. Indien daarbij de werkgelegenheid wordt betrokken die mede afhankelijk is van toerisme en recreatie dan geldt dit voor een derde van de gemeentelijke werkgelegenheid. Dit geldt ook zeker voor de kern Bergen aan Zee. In het plangebied is niet of nauwelijks overige bedrijvigheid aanwezig. Er is alleen de tijdelijke gaswinstallatie van Taqa Energy bv. in het noorden van het plangebied. Dit is een onbemand doorvoerstation.

Toerisme en recreatie

Hotels, pensions, appartementenverhuur en horeca zijn de voornaamste vormen van toeristische bedrijvigheid in de kern. De voorzieningen zijn vooral, maar niet uitsluitend, gesitueerd in het hart van het dorp. Het is opvallend dat in Bergen aan Zee alleen vaste verblijfaccommodaties aanwezig zijn. Er zijn hotels, recreatieappartementen, pensions en vakantiewoningen. Onder de hotels zijn veel hotels met een drie of vier sterrenniveau. Voor wat betreft de recreatiewoningen wordt Bergen aan Zee gekenmerkt door huizen en huisjes met een individuele uitstraling. Camping-/ caravanterreinen of recreatieparken met chalets of seriematige recreatiewoningen ontbreken. Bergen aan zee onderscheidt zich hiermee duidelijk van andere recreatiekernen.

Uit een inventarisatie van de aard van horecavoorzieningen blijkt dat 4 hotels aanwezig zijn, 3 hotels in combinatie met appartementen, 3 pensions, 1 pension in combinatie met appartementen, een natuurvriendenhuis, 7 appartementencomplexen. Het totale aantal bedden in Bergen aan Zee ligt op ongeveer 2000. Daarnaast zijn er 5 café-restaurants en 5 strandpaviljoens. Qua dagrecreatieve voorzieningen heeft Bergen aan Zee het zeeaquarium als belangrijkste voorziening. Daarnaast zijn er een midgetgolfbaan, een botenclub, tennisbanen, een dierenweide en een plantentuin met natuureducatiecentrum in het Parnassiapark.

Bergen aan Zee ligt midden in de kuststrook en duinen. Voor fietsen en wandelen zijn er volop mogelijkheden. Zo is Bergen aan Zee middels vrijliggende fietspaden verbonden met Wimmenum (route richting Egmond) en Schoorl en met Bergen. Bergen aan Zee ligt aan het startpunt van het lange afstandspad Trekvogelpad en aan het Hollands Kustpad.

Verkeer, parkeren en openbaar vervoer

De kern Bergen aan Zee wordt ontsloten door de Zeeweg. Buiten de bebouwde kom is dit een gebiedsontsluitingsweg met een maximumsnelheid van 80 km/uur. De Zeeweg biedt ten oosten van Bergen aan Zee aansluiting op de Herenweg en Eeuwigelaan, die het dorp verbindt met Egmond respectievelijk Bergen. In noodgevallen is Bergen aan Zee langs twee wegen door het duingebied bereikbaar. Behoudens een klein deel van de Zeeweg dat binnen de bebouwde kom is gelegen, is in de kern Bergen aan Zee een 30km/u zone ingesteld.

De verkeersintensiteiten in Bergen aan Zee zijn met name in de zomermaanden hoog. De intensiteiten op de Zeeweg zijn in augustus grofweg 2,5 keer zo hoog als in november. Op piekdagen kan het aantal motorvoertuigen per dag zelfs oplopen tot 4 keer de intensiteit in het laagseizoen. Ongeacht het seizoen is de waarde op de Zeeweg gedurende weekenddagen ongeveer 40% hoger dan op weekdays. Op momenten dat er veel verkeer is en veel zoekgedrag ontstaat naar parkeerplaatsen is het zo druk dat stremmingen ontstaan. Op de C.F. Zeilerboulevard geldt eenrichtingsverkeer, waarbij aan twee kanten geparkeerd wordt. Door de krappe profielen ondervinden vooral de fietsers (die wel in twee richtingen rijden) hier hinder van.

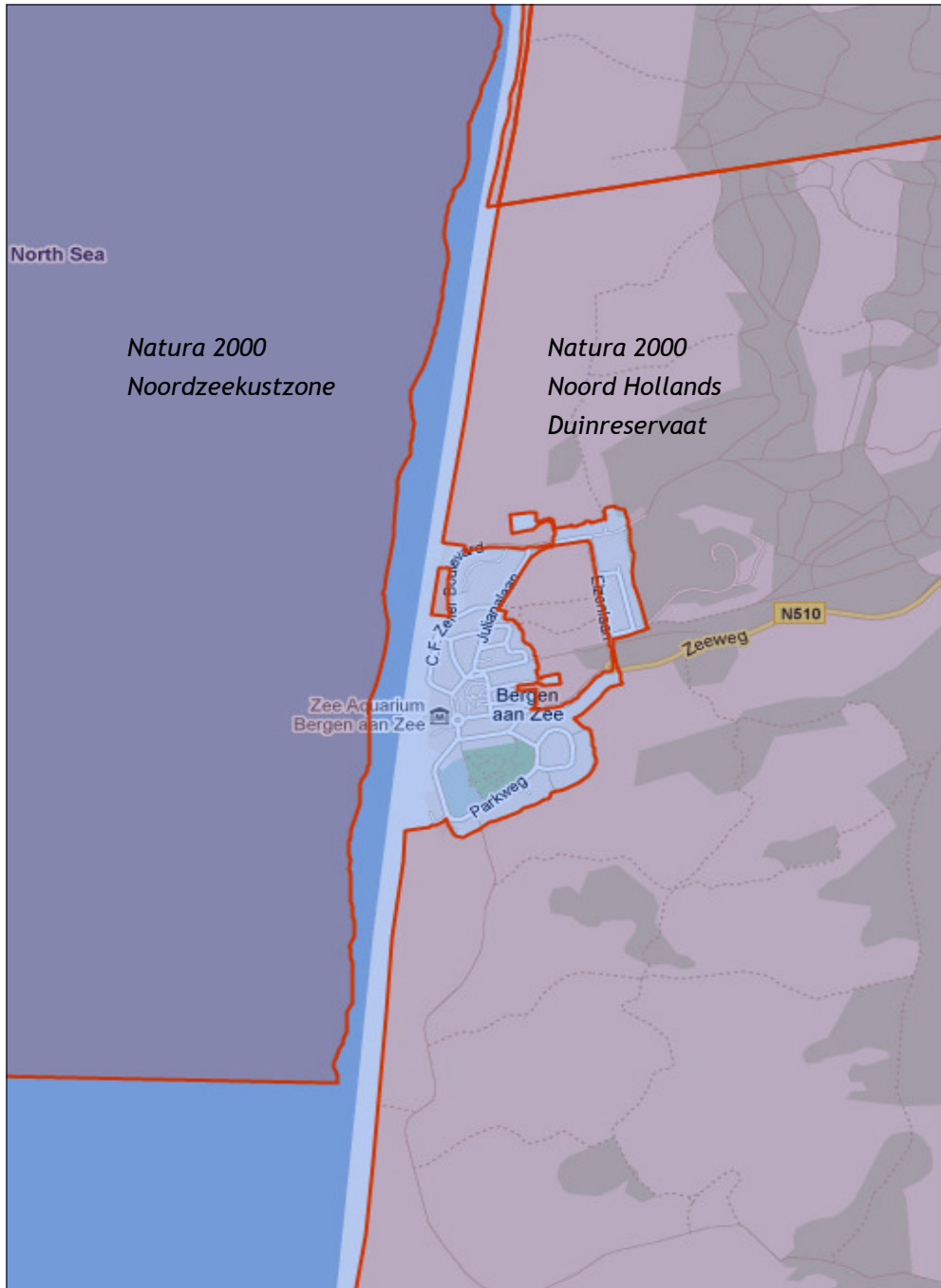
De parkeercapaciteit in de Bergen aan Zee bedraagt circa 900 parkeerplaatsen. Het dorp kent vooral in de zomerperiode een zeer hoge parkeerdruk. Tijdens de periode 1 april tot 30 september is er in de kern betaald parkeren ingesteld. Op drukke dagen is de parkeerbehoefte zo groot dat er een tekort optreedt. Bergen aan Zee wordt ontsloten door diverse vrijliggende fietspaden. Ook de Zeeweg heeft, als belangrijkste functionele route naar Bergen aan Zee, een vrijliggend fietspad.

Jaarrond heeft Bergen aan Zee een buurtbus die verbinding geeft met Bergen, Egmond en Schoorl. In de zomermaanden wordt dit aangevuld met een reguliere busverbinding. Buiten de zomermaanden is in de avonden en op zondagen geen busvervoer voorhanden.

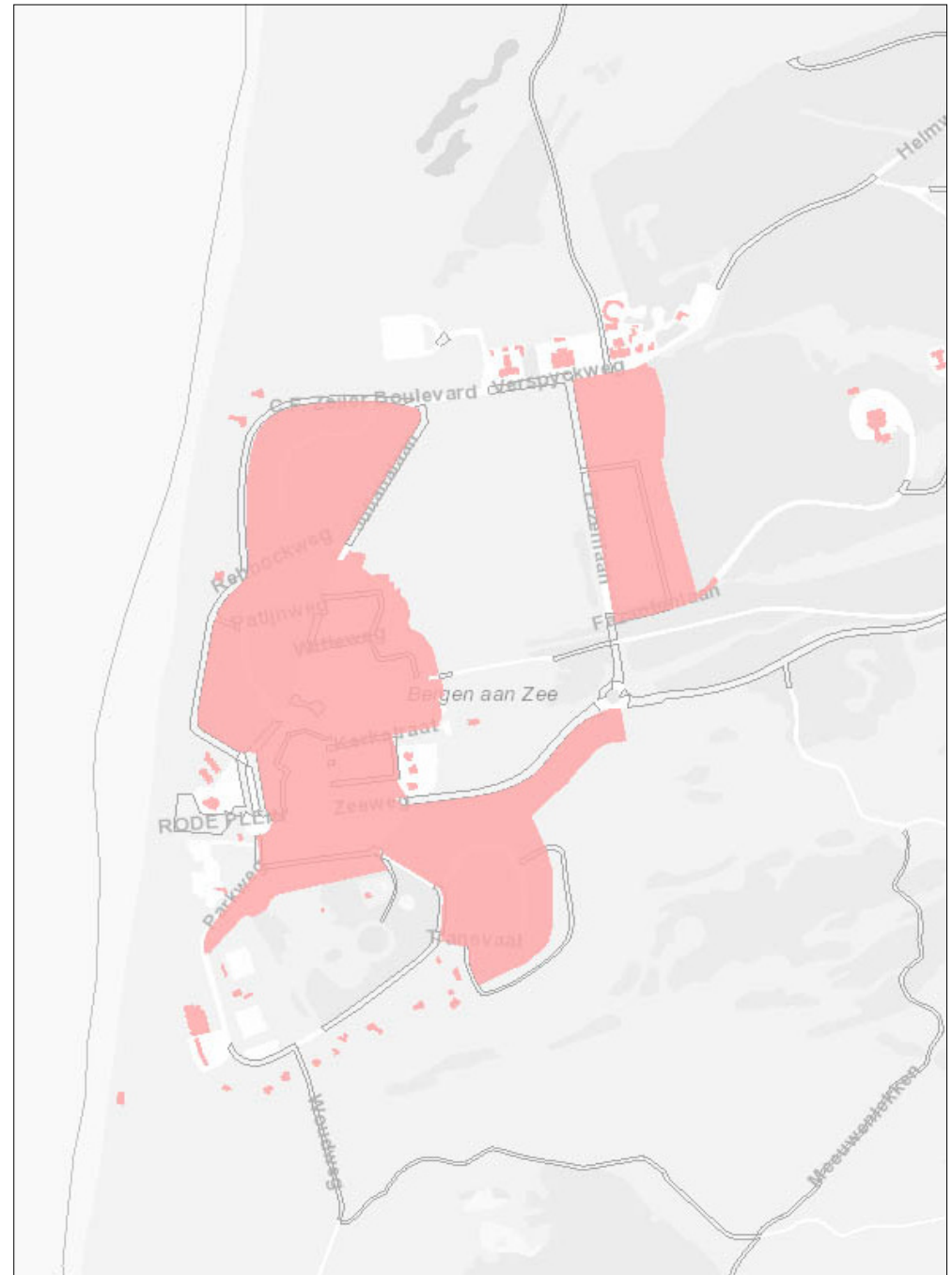
Natuur en landschap

Bergen aan Zee ligt in een landschappelijk zeer aantrekkelijk gebied met overgangen van bos, duinen, strand en zee. Landschappelijk hoort de omgeving bij het jonge duinlandschap van het noordelijk duingebied. Kenmerkend zijn de aanwezigheid van strandwallen en strandvlakte met duinen van wisselende hoogte en daarbij horend vegetatiebeeld. Binnen dit duinlandschap is de Zeeweg door de provincie als een belangrijke cultuurhistorische weg/dijk aangeduid.

Bergen aan Zee is omringd door natuurgebieden en ook binnen de kom is een natuurgebied gesitueerd, namelijk het Engelse Veld. Bergen aan Zee ligt op een heel bijzondere overgang van kalkarm naar kalkrijk gebied. Dit leidt tot zeer duidelijke verschillen in de vegetatie.

Natura 2000 (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie; bestaand bebouwd gebied

2.4 Belangrijkste kaders en randvoorwaarden

Bestaand bebouwd gebied

Voor wat betreft het beleid is het provinciale beleid zoals neergelegd in de Provinciale structuurvisie en de daarbij horende Provinciale verordening van belang. Hierin is het bestaand bebouwd gebied afgebakend. Buiten dit bestaand bebouwd gebied mogen in principe geen ontwikkelingen van stedelijke functies plaatsvinden. In Bergen aan Zee valt deze beperking samen met beperkingen uit het oogpunt van natuurwaarden en bescherming van de waterkering.

Natura 2000 en Ecologische Hoofdstructuur

Het dorp ligt te midden van Natura 2000 gebieden en het zogenaamde Engelse Veld maakt hier zelfs deel van uit. Tevens maakt het plangebied deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur.

In Natura 2000 gebieden zijn alleen onder stringente voorwaarden ontwikkelingen mogelijk. Gewenste ontwikkelingen in of in de omgeving van Natura 2000 gebieden moeten te allen tijde getoetst worden op effecten op het natuurgebied.

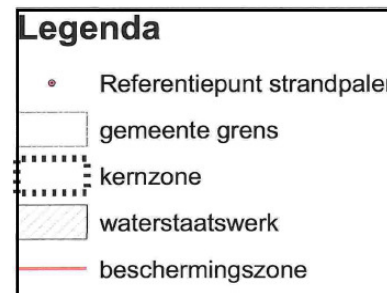
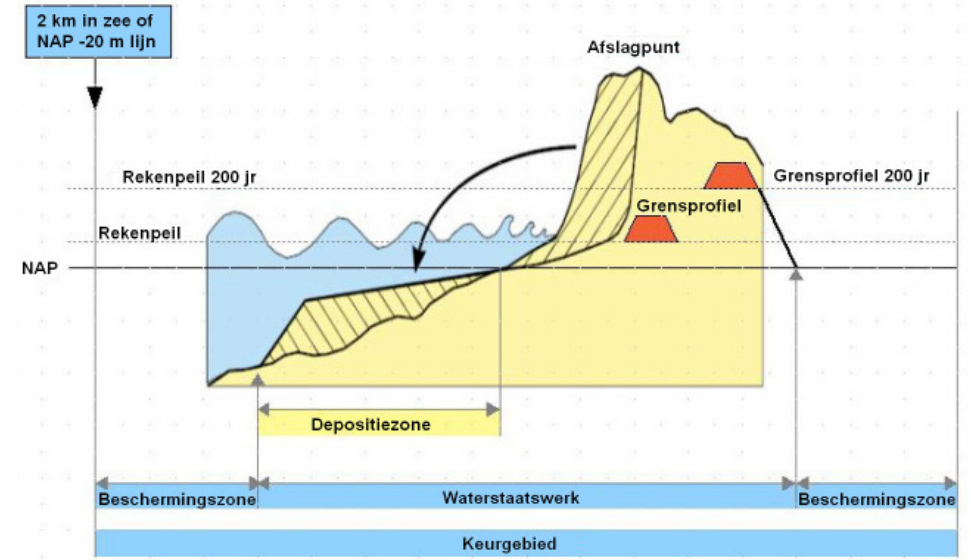
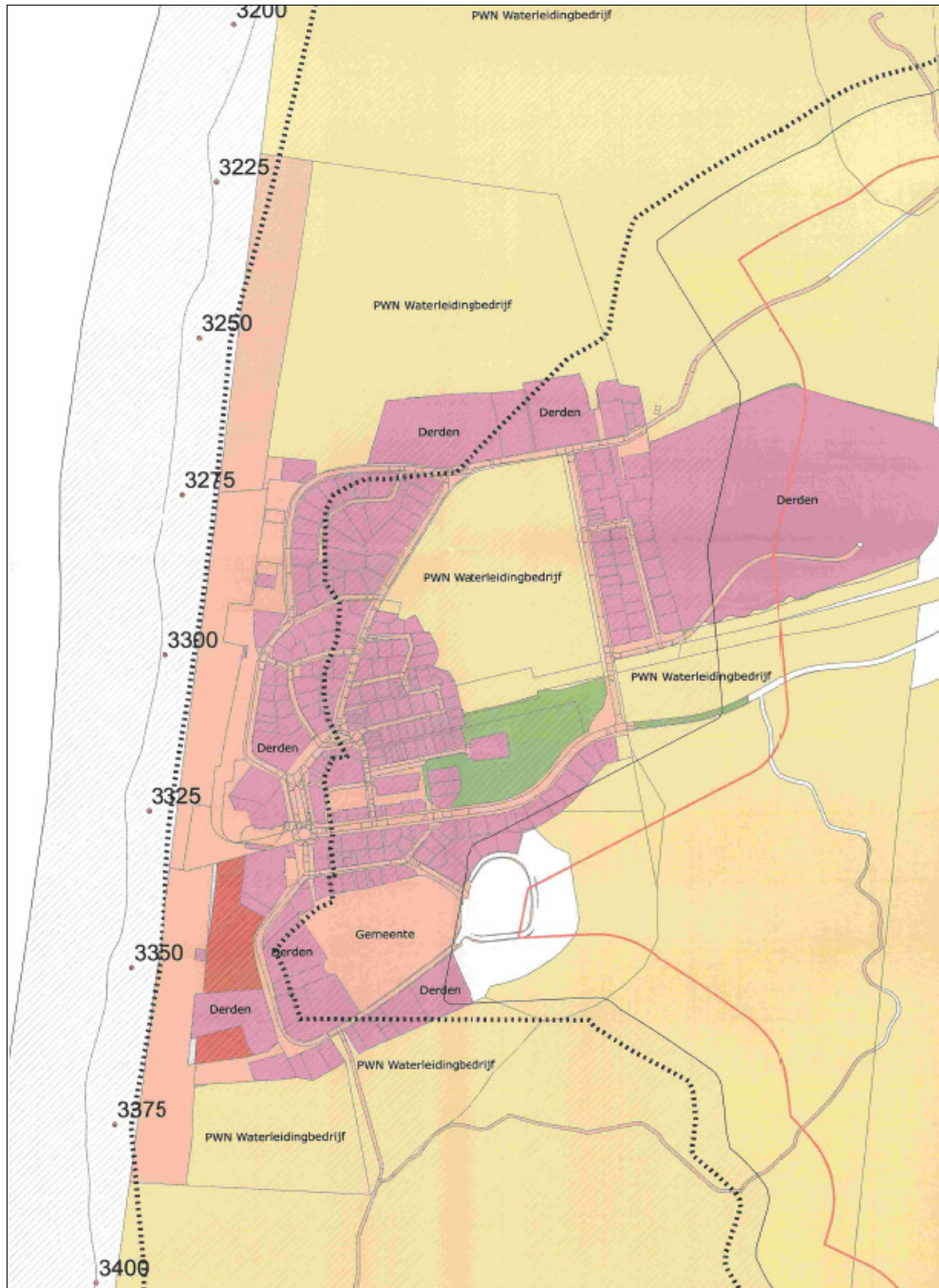
Naast het Noordhollands Duinreservaat is ook de als Natura 2000 gebied aangewezen Noordzeekustzone van belang. Dit is het gedeelte van de zee dat direct grenst aan Bergen aan Zee. Ook binnen dit gebied bestaan beperkingen evenals aan de randen voor zover ingrepen significante effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied Noordzeekustzone.

Stiltegebied

Het plangebied ligt tussen het Duingebied Bergen-Egmond en Schoorlse duinen. Deze gebieden zijn op provinciaal niveau aangewezen als Stiltegebied. Het provinciale beleid is erop gericht om het geluidniveau te beperken tot 45 dB(A).

Aardkunde en archeologie

Het plangebied is onder aardkundig monument en archeologisch gebied van provinciaal belang. Op basis van archeologisch onderzoek is bepaald dat bij alle ingrepen die dieper gaan dan 40 cm en een groter oppervlak hebben dan 2.500 m² een archeologisch onderzoek moet worden verricht.

Legger van de kern Bergens aan Zee (bron: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier)

Waterkering

Op rijksniveau is de omgeving van Bergen aan Zee aangewezen als kustfundament. Er moet rekening worden gehouden met de betekenis van het gebied als primaire waterkering zandige kust. De ontwerp legger zandige kust van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier geeft inzicht in de ligging van diverse zones (zie de hiernaast opgenomen afbeeldingen). Beleidsregels voor werken in, op of langs de zandige kust in deze zones, zijn alleen nog in concept beschikbaar (de thans nog vigerende beleidsregels zijn nog niet op de legger afgestemd). Volgens de concept regels kan onder voorwaarden, in de bebouwde kom van een kustplaats, achter de eerste lijns bebouwing, binnen de waterkering en/of de beschermingszone, een watervergunning worden verleend voor werken. De voorwaarden voor het verlenen van een dergelijke vergunning zijn opgenomen in bijlage 2 van deze structuurvisie.

Planmer en vormvrije m.e.r.

In bijlage 3 van deze structuurvisie wordt ingegaan op de mogelijke verplichting om een Planmer op te stellen en wordt ingegaan op de vormvrije m.e.r. Geconcludeerd wordt dat een Planmer niet noodzakelijk is. Ten aanzien van de vormvrije m.e.r. wordt geconcludeerd dat de in de structuurvisie opgenomen voornemens geen belangrijke negatieve gevolgen zullen hebben voor het milieu/ danwel nog als onderzoeksopgave zijn geformuleerd waarbij milieuaspecten nadrukkelijk worden meegenomen in de planvorming.

Beleid hotels en pensions (2008)

De gemeente Bergen heeft beleid vastgesteld voor hotels en pensions. In dit beleid wordt onderscheid gemaakt tussen concentratiegebieden, gemengde gebieden en overige gebieden. In het concentratiegebied streeft de gemeente naar behoud en versterking van hotels en pensions. Omvorming naar het wonen wordt hier in principe niet toegestaan. Ook in het direct aangrenzende gemengde gebied streeft de gemeente naar behoud van hotels en pensions. Uitbreiding wordt hier niet toegestaan. In het kleinschalige overige gebied zijn in principe geen nieuwe hotels en pensions gewenst. Hier zou het kleinschalige karakter en de overwegende woonfunctie in tact moeten blijven. Op de visiekaart in hoofdstuk 4 is de indeling in de genoemde deelgebieden overgenomen uit de ruimtelijke visie op hotels en pensions.

Beleid horeca (2010)

De gemeente Bergen heeft in 2010 haar horecabeleid vastgesteld. Hierin wordt met name ingegaan op de voorwaarden waaraan exploitatie dient te voldoen zoals de sluitingstijden en de voorwaarden voor terrassen.

Strandnota (2008)

In 2008 is de strandnota voor de gemeente Bergen vastgesteld. In deze nota wordt het beleid vastgelegd voor het gebruik van het strand en de toegestane horecabedrijven.

Vergrijzing

Toename van het aantal auto's

Digitalisering: domotica

Duurzame energie: zonnepanelen

3.0 Trends en ontwikkeling

20 jaar vooruit kijken betekent kijken naar de trends en ontwikkelingen en zien hoe daar in Bergen aan Zee het best op kan worden ingespeeld. In het navolgende wordt op deze trends en ontwikkelingen ingezoomd.

3.1 Algemene trends en impact op regionaal en lokaal niveau

3.1.1 Krimp, vergrijzing en ontgroening

Volgens prognoses van 2008 van het CBS zal de bevolking van Nederland tot 2038 toenemen tot 17,5 miljoen inwoners. Daarna zal de bevolking gaan krimpen. De stijging in de komende jaren wordt veroorzaakt door de stijgende levensverwachting en de komst van immigranten. Door afname van de natuurlijke groei en toename van de levensverwachting treedt vergrijzing en ontgroening op. Zowel krimp, vergrijzing als ontgroening treden in versterkte mate op in de periferie van Nederland, en in mindere mate in steden. Die groei, die tot 2038 zal plaatsvinden zal zich vooral in de Randstad afspelen.

Voor de regio en in het bijzonder voor Bergen aan Zee, zijn vergrijzing en ontgroening belangrijker dan krimp. Door de enorme aantrekkingskracht van het kustgebied en van Bergen aan Zee daarbinnen, is de kans op onderdruk op de woningmarkt klein. De ontgroening en vergrijzing zullen er wel voor zorgen dat een grote groep met specifieke wensen, namelijk de ouderen, nog belangrijker wordt.

3.1.2 Mobiliteit

Een trend die al geruime tijd gaande is maar nog steeds speelt is onze toenemende mobiliteit. In ons land wonen 16,5 miljoen inwoners die de beschikking hebben over 7,5 miljoen auto's. 44% van de gemaakte kilometers wordt daarbij gemaakt ten behoeve van vrije tijd, recreatie en sociale contacten.

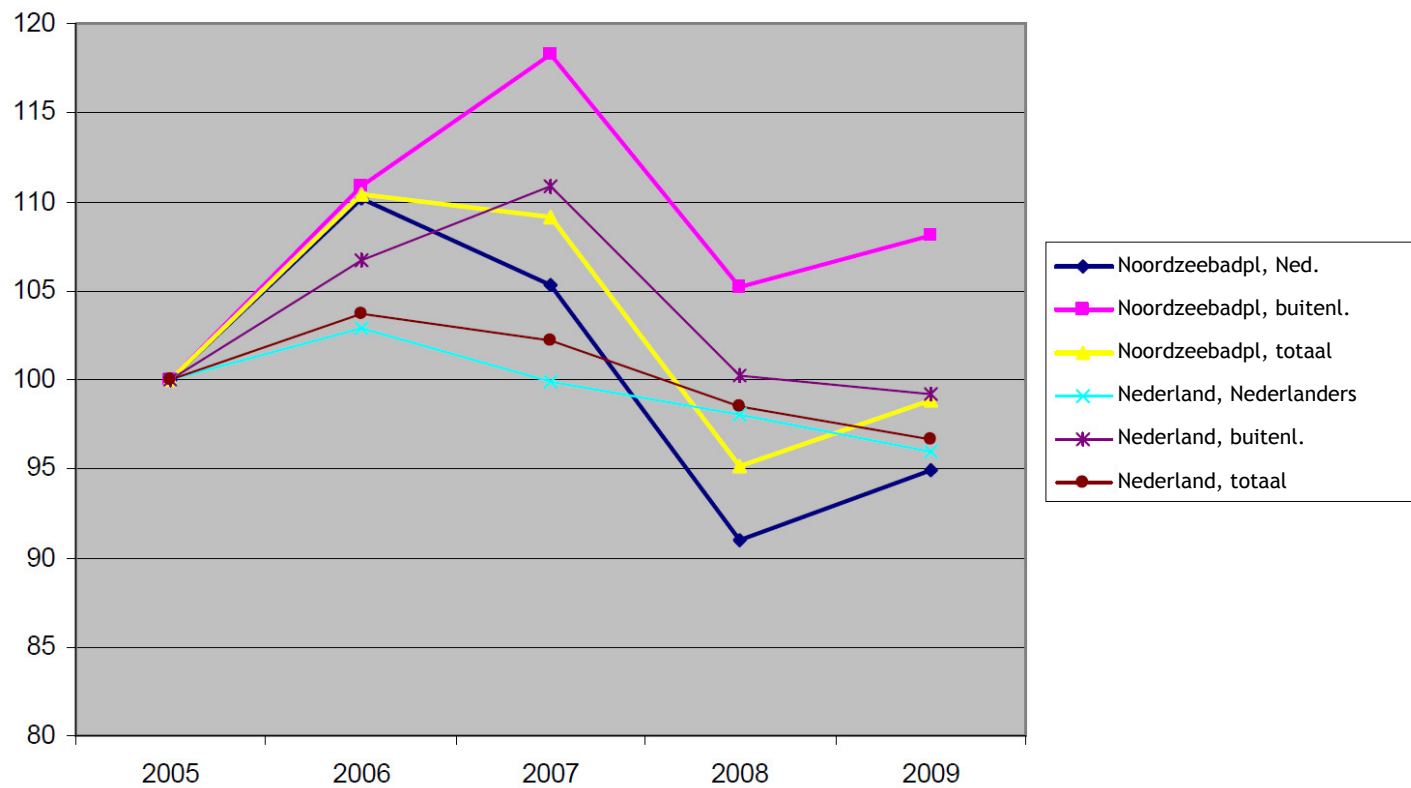
Al jaren groeit het aantal auto's harder dan het aantal inwoners van ons land. In vergelijking met het verleden beschikken ook meer ouderen over een auto en een rijbewijs.

Voor Bergen aan Zee betekent het voorgaande dat er een blijvende druk zal bestaan op het wegennet en de parkeeraccommodatie.

3.1.3 Digitalisering

Digitalisering is de trend die op dit moment de belangrijkste stempel op onze samenleving drukt. Informatie is beschikbaar en diensten zijn bereikbaar via internet.

Dit betekent dat bewoners steeds meer mogelijkheden krijgen om een beroep te doen op dienstverleners of om goederen te bestellen vanuit hun thuissituatie. Voor bezoekers van Bergen aan Zee betekent het dat er meer mogelijkheden zijn om (actuele) informatie over de omgeving tot zich te nemen, vanuit een vakantieverblijf of onderweg. Thuis kunnen recreanten en toeristen bestemmingen met elkaar vergelijken.

Ontwikkeling aantal toeristische overnachtingen in Noordzeepadplaatsen en Nederland als totaal door Nederlanders en buitenlanders en totaal in de periode 2005-2009 (Bron: CBS)

3.1.4 Energie en klimaat

Energieopwekking vindt plaats uit verschillende bronnen, hernieuwbare bronnen en fossiele bronnen. Fossiele energiebronnen dreigen op termijn op te raken. Het grootste deel van onze energiebehoefte wordt nog steeds gewonnen uit fossiele brandstoffen. Uiteindelijk zal dit er voor zorgen dat energieprijzen stijgen tot een niveau waarop het economisch niet langer rendabel is. Door de groei van de energievraag en het gebruik van fossiele brandstoffen stijgt de uitstoot van broeikasgassen. De gevolgen daarvan zijn bekend; de zeespiegel stijgt, het weer wordt grilliger, natter en warmer.

Energie- en klimaatproblemen spelen zich af op wereldschaal en hebben alles te maken met het anticiperen op de lange termijn. Waar het de waterkerende functie van de omgeving van Bergen aan Zee betreft in relatie tot de verwachte zeespiegelstijging zijn deze verwachtingen geïmplementeerd in het beleid van de rijksoverheid ten aanzien van kustverdediging.

3.1.5 Specifieke ontwikkelingen op het gebied van toerisme en recreatie

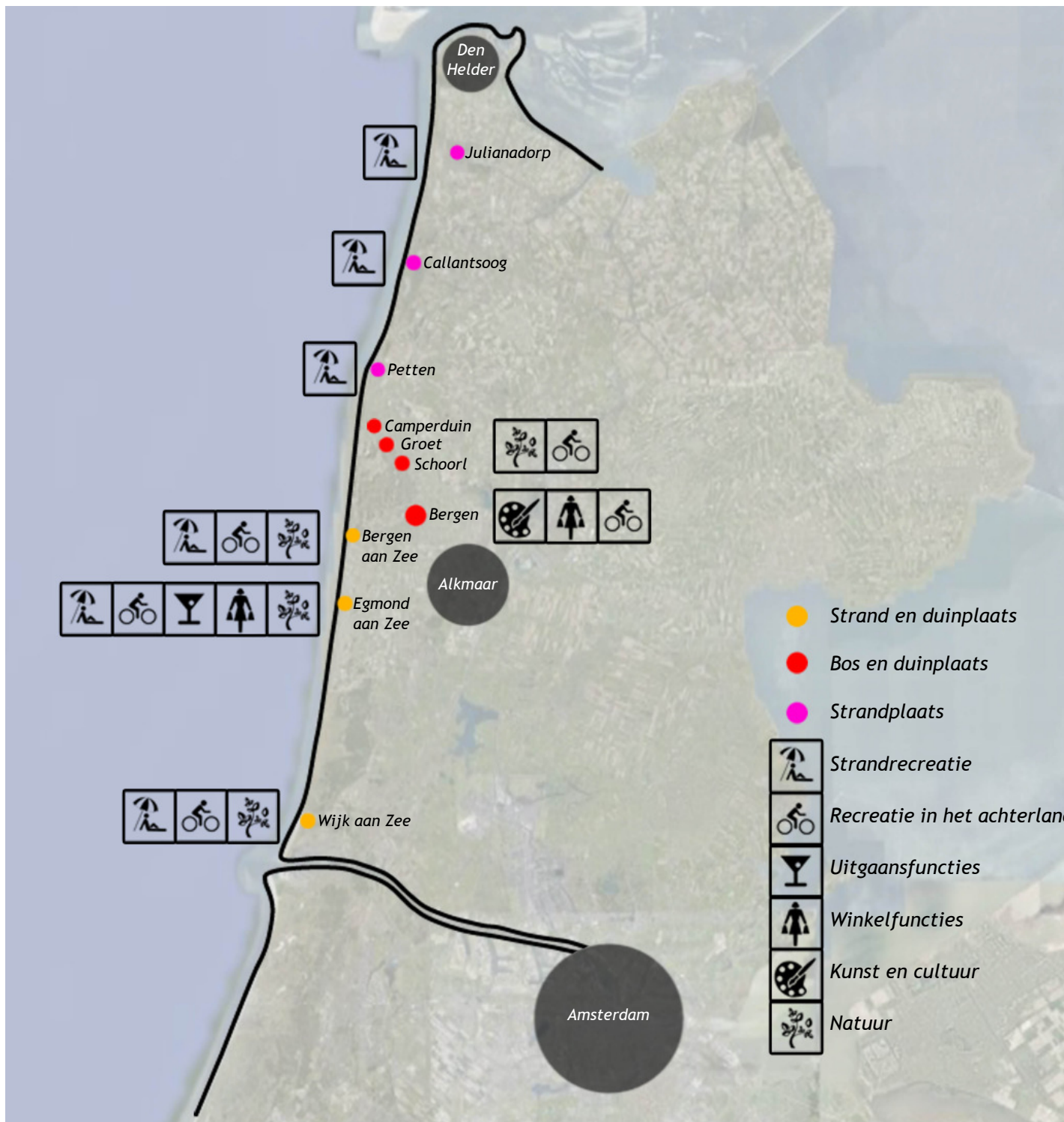
De Noordzeepadplaatsen zijn de meest bezochte toeristisch recreatieve regio van Nederland. Onder invloed van de recessie is het aantal overnachtingen ook in deze regio gedaald, maar de regio heeft zich beter hersteld dan andere regio's in Nederland. Het aandeel buitenlanders in het aantal overnachtingen is min of meer constant.

Er is voor wat betreft de toeristisch recreatieve behoeften zowel een trend naar versnelling als vertraging zichtbaar. De gemiddelde Nederlander heeft in de afgelopen 25 jaar minder vrije tijd gekregen. Aan de ene kant leidt dit tot het zoeken naar vertraging (kleinschaligheid, traagheid, rust, duurzaamheid, lokale identiteit, mogelijkheden de eigen tijd in te richten en een voorkeur voor unieke persoonlijke ervaringen) aan de andere kant tot versnelling (zoeken naar extremen, internationalisering, snelheid, mobiliteit, kortstondige ervaringen, grootschalige, massale eenmalige belevenissen).

Het bijzondere is dat dezelfde persoon op het ene moment naar vertraging en op het andere moment naar versnelling kan streven. Meer en meer zappen toeristen en recreanten langs de mogelijkheden die er zijn. Een duidelijk profiel van een omgeving, een plaats en van de accommodatie wordt steeds belangrijker om wegwijs te worden in alle mogelijkheden die voor de toekomstige toerist beschikbaar zijn.

Voor de toekomst van de Noordzeepadplaatsen zijn daarnaast de volgende trends van belang:

- Het aandeel van vakanties van Nederlanders in het buitenland neemt weer toe. Traditionele vakantiegebieden met deels verouderde accommodaties als de Veluwe en Drenthe zullen hier naar verwachting meer van lijden dan de kustplaatsen.
- Er ontstaat meer behoefte aan luxe accommodaties (hotels, vakantiewoningen en appartementen). Het belang van comfort, gezondheid en veiligheid neemt toe.
- De reeds enige tijd bestaande trend om naast een grote vakantie, die vaak in het buitenland gehouden wordt, ook korte vakanties in eigen land door te brengen.
- Er bestaat een toenemende markt voor driegeratievakanties;
- De toerist wordt kieskeuriger en vereist een goede prijs-kwaliteitverhouding. Op internet zijn volop mogelijkheden om zich te informeren. De consument boekt steeds later, en wacht last minute voordelen af. Het onderscheidende vermogen van de plaats als geheel en accommodaties en voorzieningen daarbinnen wordt hiermee des te belangrijker.

4.0 Visie

4.1 Van trends naar visie

De in hoofdstuk 3 omschreven trends geven aan dat een aantal zaken belangrijker wordt. Bij de keuzes die ten grondslag liggen aan de visie op Bergen aan Zee wordt daarop ingespeeld.

4.1.1 Profilering

Behoud en versterking van het onderscheidende profiel van Bergen aan Zee als aantrekkelijke woonplaats en als bijzondere toeristisch recreatieve plaats wordt steeds belangrijker. Mensen hebben in toenemende mate inzicht in keuzemogelijkheden en deze mogelijkheden zijn door het toenemende autobezit ook bereikbaar.

Waar in het vorige hoofdstuk gesproken wordt van een trend naar zowel vertraging als versnelling in de toeristisch recreatieve behoeften sluit vertraging het meeste aan bij het huidige karakter van de kern. Het gaat hier om kleinschaligheid, traagheid, rust, duurzaamheid, lokale identiteit, mogelijkheden de eigen tijd in te richten en een voorkeur voor unieke persoonlijke ervaringen.

Het profiel van Bergen aan Zee moet verscherpt en uitgebouwd worden vanuit de kracht van de huidige kern. Dit is nader uitgewerkt in paragraaf 4.2.

4.1.2 Inspelen op ontgroening en vergrijzing

De ontgroening en vergrijzing zullen er voor zorgen dat een grote groep met specifieke wensen belangrijker wordt, namelijk de ouderen. Deze groep sluit goed aan bij de kwaliteiten die Bergen aan Zee al bezit. Om aantrekkelijk te blijven voor de bewuste doelgroep is aandacht nodig voor:

- inrichting openbare ruimte (veiligheid, bereikbaarheid, toegankelijkheid);
- levensloop bestendige woningen;
- comfort en toegankelijkheid van voorzieningen.

Ouderen woonachtig in Bergen aan Zee

Vitale en mobiele ouderen die wonen in Bergen aan Zee zullen daar graag blijven wonen. De aantrekkingskracht van een plaats zo dicht bij de kust, en zo prachtig gelegen in de natuur, is dusdanig groot dat hier niet snel leegstand zal komen. Wel kan er sprake zijn van verdringing van het permanente wonen door niet permanent wonen. Met het oog op de leefbaarheid is het van belang dat de aantrekkingskracht van Bergen aan Zee als woondorp behouden blijft. Het toenemende aantal ouderen vormt hierbinnen een aandachtspunt bij inrichting van de openbare ruimte en de levensloopbestendigheid van woningen. Ouderen met een (intensieve) zorgbehoefte zullen aangewezen blijven op grotere plaatsen zoals Bergen en Alkmaar.

Ouderen als toerist/recreant

Ouderen die Bergen aan Zee als toerist of recreant bezoeken zullen in het algemeen:

- graag recreëren in de groene omgeving;
- er meer op uit gaan buiten de piekperioden;
- vertrouwde vormen van recreëren zoeken, dus fietsen, wandelen, toeren;
- vragen om extra toegankelijke voorzieningen;
- zich lang met de eigen auto blijven verplaatsen (is vertrouwd en bekend);
- meer aandacht vragen voor comfort (1).

(1) zie bronvermelding in colofon

4.1.3 Aandacht voor veiligheid, parkeren en bereikbaarheid

De blijvende trend van een toenemende (auto-)mobiliteit en de toenemende vraag van bewoners, toeristen en recreanten naar comfort en veiligheid noodzaakt om aan deze aspecten aandacht te besteden. De bewoner, toerist of recreant wil zoveel mogelijk zekerheid over deze zaken. Zowel informatievoorziening als inrichting van het openbare gebied en regulering van parkeren en het verkeer zullen hierbij een rol spelen.

4.1.4 Benutten van digitale voorzieningen

Bewoners en bezoekers van het dorp zijn steeds meer gewend aan digitale voorzieningen. Deze voorzieningen worden ingezet voor de bereikbaarheid van diensten vanuit de thuissituatie (bijvoorbeeld zorg). Ook worden deze voorzieningen ingezet om de toerist en recreant zo goed en snel mogelijk te informeren over de eigenschappen van de omgeving, de voorzieningen en de mogelijkheden om deel te nemen aan activiteiten (bijvoorbeeld informatie over cultuurevenementen en aanwezige routes). Overheden en marktpartijen moeten van een optimaal en op elkaar afgestemd gebruik van dit soort voorzieningen de vruchten plukken.

4.1.5 Aandacht voor duurzaamheid

Waar het de energiebehoefte van Bergen aan Zee betreft wordt geanticipeerd op het schaarser worden van fossiele brandstoffen. Dit betekent een aandachtspunt bij iedere visie- en planontwikkeling; van verkeer- en vervoersbeleid tot inrichting van openbare ruimte, bouw en verbouw.

Villa's in de natuur

Te verbeteren uitstraling zeeaquarium

Doelgroepen van beleid en nagestreefde sfeer

Sfeer	Vertraging kleinschaligheid, traagheid, rust, duurzaamheid, lokale identiteit, eigen tijd inrichten en unieke persoonlijke ervaringen	Versnelling extremen, internationalisering, snelheid, mobiliteit, kortstondige ervaringen, grootschalige, massale eenmalige belevissen
Levensfase	Wandelen, fietsen, zwemmen, strandbezoek, natuur, kunst en cultuur	Bezoek van hoogstedelijke gebieden, popconcerten, pretparken, extreme sporten
Gezinnen met kinderen die activiteiten ondernemen met de ouders	+	-
Jongeren	-	--
Volwassenen die zelfstandig of samen activiteiten ondernemen	+	-
Ouderen die zelfstandig of samen activiteiten ondernemen	+	-

4.2 Wat is het profiel voor Bergen aan Zee

Bergen aan Zee is een kleinschalige, exclusieve woonplaats en familiebadplaats te midden van de natuur en in een cultuurrijke omgeving. Bergen aan Zee kan dit profiel verder ontwikkelen binnen de kaders van de functie als natuurgebied en als waterkering.

Nader toegelicht:

Kleinschalig:

- Bergen aan Zee is klein in omvang en heeft ook een overwegend kleinschalig bebouwingsbeeld. Bebouwing met meerdere lagen is vrijwel geheel geconcentreerd rond het van der Wijckplein. Ook voor de toekomst is dit het uitgangspunt.

Exclusief:

- In Bergen aan Zee bestaan geen campings of huisjescomplexen. Het permanente wonen en het toerisme zijn ondergebracht in huizen, appartementen en in hotels en pensions. Deze zijn vrijwel allemaal uniek in hun verschijningsvorm. De uniciteit van “Ieder huis is anders” is een kernkwaliteit die bijdraagt aan het exclusieve karakter van het drop. Behoud van dit sterke punt in de bebouwingskarakteristiek en versterking van het bebouwingsbeeld waar dit nog onvoldoende is, is uitgangspunt.

Familiebadplaats, natuur en cultuur:

- Bergen aan Zee is zeer aantrekkelijk voor strandliefhebbers, natuurliefhebbers, wandelaars en fietsers. Kunst en cultuur vormen een kans om het toeristisch recreatieve profiel nog verder te verscherpen. Bergen aan Zee heeft door de aanwezigheid van onder meer het strand en het zeeaquarium veel te bieden voor kinderen. De doelgroepen van beleid zijn gezinnen waarvan de kinderen activiteiten ondernemen samen met de ouders en volwassenen in alle leeftijdscategorieën met een oriëntatie op natuur en cultuur. Hieronder is de groeiende doelgroep senioren.

4.3 Doelstellingen Bergen aan Zee in 2030

Afgestemd op het profiel van Bergen aan Zee en gebaseerd op kwaliteiten, knelpunten, trends en ontwikkelingen, richt de structuurvisie zich op de volgende beleidsdoelen voor 2030:

- In Bergen aan Zee is het prachtig wonen.
- In Bergen aan Zee is het goed vertoeven in het bijzonder voor gezinnen met kinderen, cultuur- en natuurliefhebbers (2).
- Bergen aan Zee kent een optimale bereikbaarheid en toegankelijkheid.
- Bergen aan Zee is een parel aan de kust met een aantrekkelijk hart en een sterke verbinding met de zee.
- In Bergen aan Zee dragen alle nieuwe ontwikkelingen bij aan verbeteringen op het gebied van duurzaamheid.

Het hiervoor omschreven beeld van Bergen in 2030 is in paragraaf 4.4 tot en met paragraaf 4.8 uitgewerkt aan de hand van ruimte en identiteit, wonen en voorzieningen, werk/recreatie en toerisme, verkeer/parkeren/openbaar vervoer en duurzaamheid.

(2) In bijlage 4 bij deze structuurvisie is een overzicht gegeven van aandachtspunten per onderscheiden doelgroep bij inrichting van de openbare ruimte, vervoer en verkeer en accommodaties en voorzieningen.

Visie

- Centrumgebied: concentratie hogere bebouwing en behoud en versterking hotels en pensions*
- Gemengd gebied: behoud hotels en pensions*
- Overig gebied: handhaven schaal bebouwing in de vleugels en ligging in de natuur, behoud woonfuncties*
- Handhaven groene enclaves Engelseveld en Parnassiapark*
- Handhaven monumenten*
- Handhaven zichtlijnen*
- Handhaven en versterken zichtrelaties met natuur*
- Onderzoeksg gebied herstructurering en herinrichting*
- Verbeteren strandopgangen*
- Fiets- en wandelpaden*

4.4 Ruimte en identiteit

4.4.1 Ligging in het landschap

Band met het strand en de natuur

Uitgangspunt is om de zichtlijnen en band van het dorp met het strand, het Engelse veld, het Parnasiapark en de omliggende natuurgebieden zo sterk mogelijk te maken. Dit geldt als uitgangspunt bij de inrichting van openbare ruimten maar ook bij toetsing van (ver-)bouwplannen bij woningen en gebouwde voorzieningen.

4.4.2 Stedenbouwkundige opzet

Behoud zichtassen en monumenten

Op stedenbouwkundig niveau worden de belangrijke monumentale gebouwen gehandhaafd met de zichtassen die hiermee verband houden.

Schaal en karakter bebouwing in de vleugels

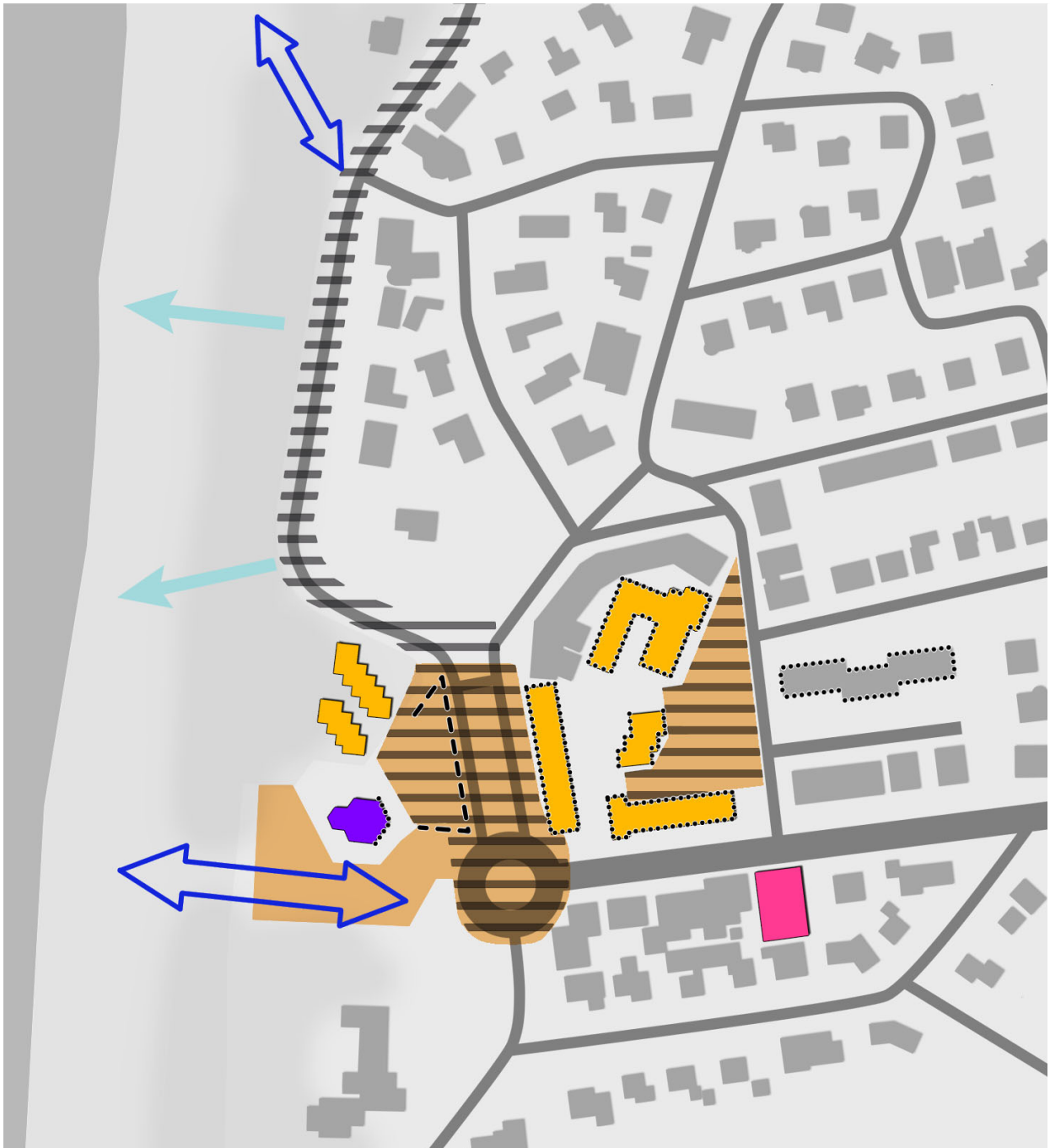
Uitgangspunt is dat in de vleugels de beperkte schaal van de bebouwing gehandhaafd blijft. Hier overheerst een bouwvorm in één of twee bouwlagen met kap. Woningen zijn door bouwvorm en gevelindeling gericht op het omliggende landschap, gebruiken eventuele hoogteverschillen, zijn binnen een straatwand of complex verschillend en hebben een bepaalde eenvoud en zorgvuldige detaillering en kleurstelling in relatie tot de omgeving.

Concentratie en verbetering in het dorpshart

Bebouwing van meer dan twee bouwlagen moet (bestaande uitzonderingen daar gelaten) geconcentreerd blijven in de omgeving van het centrum. Uitgangspunt zijn daar de bestaande hoogten. De omgeving van de Alexanderflat, Zeeweg/ van Hasseltweg wordt aangewezen als onderzoeksgebied voor herstructurering. Veranderingen in gebouwen/bebouwing zijn gericht op het verbeteren van het doorzicht naar het strand vanaf de openbare ruimte en het versterken van diversiteit. Als een daadwerkelijke verbetering ontstaat op deze punten kan een grotere hoogte dan de bestaande worden toegestaan om de gewenste veranderingen in gang te kunnen zetten.

Passende kleinschalige bebouwing in Bergen aan Zee

Detail Analyse

- Her in te richten (openbare) ruimte
- Grote mate van verstening
- Niet passende seriematige/eenvormige bouw
- Slecht herkenbare op het publiek gerichte functie
- Slechte bouwkundige staat
- Slechte/matige relatie gebouw/openbare ruimte/omgeving
- Afgeschermd parkeerterrein
- Verbeteren band met het strand
- Versterken zichtrelaties met de zee

4.4.3 Openbare ruimte

Eén sfeer in de openbare ruimte

Voor inrichting van de openbare ruimte blijven de uitgangspunten die onder meer bij de Zeeweg en Elzenlaan zijn gebruikt overeind; een zo groot mogelijke band met de natuurlijke omgeving, een eenduidig straatmeubilair en bestratingsmateriaal. Het van der Wijckplein, de F.C. Zeilerboulevard, het Rode Plein en de strandopgangen moeten sterk verbeterd worden.

Zicht op de zee, vergroten bereikbaarheid en toegankelijkheid

De zichtbaarheid van de zee en een veilige en goede afwikkeling van het verkeer met zo min mogelijk zoekgedrag, en de toegankelijkheid voor mindervaliden zijn uitgangspunt bij herinrichting. Onder verkeer en parkeren is dit nader uitgewerkt.

4.5 Wonen en voorzieningen

De woonfunctie zal in Bergen aan Zee niet structureel uitbreiden. Mutaties kunnen eventueel plaatsvinden door vervangende woningbouw in het geval panden worden afgebroken.

Behoud leefbaarheid

Er wordt beleid ontwikkeld op het onderwerp tweede woningen mede met het oog op het behoud van de leefbaarheid in het dorp.

Multifunctionaliteit en gebruik digitale voorzieningen met het oog op leefbaarheid

Vestiging van winkel- of maatschappelijke voorzieningen wordt gezien de algemene trends niet verwacht. De gemeente benadert dubbelfuncties vanuit bestaande voorzieningen die verrijkend zijn voor de leefbaarheid positief. Gedacht kan worden aan de verkoop van verse broodjes bij een horecabedrijf of het gebruik van een zwembad bij een hotel door bewoners.

Voor wat betreft de basisvoorzieningen voor zorg, detailhandel en onderwijs blijft Bergen aan Zee aangewezen op Bergen. De toepassing van domotica kan helpen om zorgbehoevenden langer in hun thuissituatie te laten wonen.

4.6 Werken, recreatie en toerisme

Werk gekoppeld aan het wonen en toerisme en recreatie

Binnen Bergen aan Zee geldt de algemene regeling voor beroepen aan huis van de gemeente. Voor het overige is de werkgelegenheid sterk gebonden aan de belangrijke toeristisch recreatieve betekenis van de kern en zijn omgeving.

Versterken toeristisch recreatief profiel werkt door in openbare ruimte

De gemeente zet zich, onder meer bij de inrichting van de openbare ruimte, in voor het profiel van kleinschalige, exclusieve woonplaats en familiebadplaats te midden van de natuur en in een cultuurrijke omgeving. Sleutelwoorden zijn hier bereikbaarheid, veiligheid, comfort, natuur en cultuur.

Versterking toeristisch recreatief profiel werkt door in ondersteuning van initiatieven van marktpartijen door de gemeente

Voorzieningen gericht op de doelgroepen van beleid krijgen in beginsel mogelijkheid zich uit te breiden. Ondernemers worden door de gemeente ondersteund om in te spelen op de behoefte van de doelgroepen van beleid en nagestreefde sfeer (zie blz. 32). Plannen voor verbetering van accommodaties of het creëren van dagrecreatieve voorzieningen worden tegen dat licht beoordeeld. De gemeente zal bij belangrijke voorzieningen als het zeeaquarium en het natuureducatiecentrum versterking stimuleren en hier het gesprek over aangaan. Deze voorzieningen zouden van buitenaf beter zichtbaar moeten zijn. Het aquarium zou bijvoorbeeld transparante muren kunnen krijgen waarin kinderen de vissen kunnen zien zwemmen. Het natuureducatiecentrum kan worden gecombineerd met “landart”tentoonstellingen in de natuurrijke omgeving van Bergen aan Zee.

Uitbouwen van de betekenis van Bergen aan Zee voor kunst en cultuur
Bergen is bekend om zijn kunstenaars en architectuur. Bergen aan Zee kan daarvan meeprofiteren doordat Bergen aan Zee zo dicht bij de hoofdkern is gelegen. Voor de **openbare ruimte** is de gemeente de trekker. Beeldende kunst krijgt een plek in de openbare ruimte. Daarbij wordt gefocust op kunst die gebruik maakt van de omgeving (bijvoorbeeld inspeelt op de elementen/de natuur). Literatuur wordt gebruikt als aanleiding voor een bijzondere wandelroute langs inscripties op gebouwen of in bestrating van bekende schrijvers die geschreven hebben over Bergen aan Zee.

Initiatieven uit de markt die gericht zijn op de beleving van kunst en cultuur worden positief benaderd. Het kan daarbij gaan om evenementen of om vestigingen van een galerie, het aanbieden van workshops en dergelijke.

Handhaving beleid voor hotels en pensions, horecanota en strandnota
Voor wat betreft het beleid ten aanzien van hotels en pensions, horeca en voor de strandnota wordt het in 2008 en 2010 vastgestelde beleid gecontinueerd.

4.7 Verkeer, parkeren en openbaar vervoer

Voor het versterken van de aantrekkingskracht van Bergen aan Zee als woon- en verblijfplaats is een optimale bereikbaarheid en toegankelijkheid essentieel. Hierbij speelt veiligheid en bereikbaarheid voor hulpdiensten en hierbij speelt de zekerheid die mensen willen hebben over de mogelijkheid om Bergen aan Zee binnen een redelijk tijdsbestek te kunnen bereiken en er te kunnen parkeren. De gemeente wil in Bergen aan Zee ruimte bieden aan de auto en de fiets (ontsluiting en parkeren) en daarbij tevens zorgdragen voor de kwaliteit van de openbare ruimte.

Oplaadpunt elektrische fiets

In deze structuurvisie wordt uitgegaan van:

- Behoud en zo mogelijk verruimen van de parkeercapaciteit:
 - behoud van het aantal plaatsen bij herinrichtingen;
 - daar waar ontwikkelingen zijn, zoals vergroting van het aantal hotelkamers, moet het aantal parkeerplaatsen navenant groeien en op eigen erf worden opgelost;
 - onderzoek naar mogelijke verruiming van parkeercapaciteit op privé erven of op overloopgebieden elders in de gemeente in combinatie met fietsverhuur of collectief openbaar vervoer.
- Vermindering van de verkeersdruk op piekmomenten:
 - aanpassing verkeerscirculatie in het dorp met het oog op het verminderen van het zoekgedrag van auto's naar een parkeerplek;
 - onderzoek naar de mogelijkheden voor en effectiviteit van verkeersmanagement;
 - stimuleren van het gebruik van de fiets.

Voorbeelden van mogelijke oplossingen:

- Aanduiding van de verkeersdruk (files) en parkeerdruk (volaanduiding indien er geen parkeerruimte meer is) bij Bergen en aan de westkant van Alkmaar zodat dagjesmensen eventueel andere keuzes kunnen maken;
- Parkeren op een Park & Ride locatie waarvandaan aantrekkelijk openbaar vervoer de verbinding legt met Bergen aan Zee.
- Vanaf een locatie in Bergen waar een overcapaciteit bestaat voor het parkeren, kunnen in samenwerking met een lokale fietsenverhuurder fietsen, elektrische fietsen en bagagekarren worden aangeboden. In samenhang daarmee zou het aantal oplaadpunten voor elektrische fietsen moeten worden verruimd.

4.8 Duurzaamheid

Bij iedere ruimtelijke ontwikkeling heeft de initiatiefnemer de plicht zich in te spannen om op enige wijze een verbetering te bereiken op het gebied van duurzaamheid.

Allereerst geldt dit voor de gemeente zelf bij de inrichting van de openbare ruimte door;

- Middels verkeersregulering het zoekgedrag naar parkeerplaatsen te verminderen;
- Het gebruik van fietsen en openbaar vervoer te stimuleren.
- De materiaalkeuze en de hoeveelheid en type verlichting mede af te stemmen op duurzaamheid.

Aan andere initiatiefnemers wordt ook een dergelijke inspanning gevraagd. Ieder plan wordt mede beoordeeld op de doelstellingen op het gebied van duurzaamheid. Een uitbreiding of verbouwing van een woning kan bijvoorbeeld worden benut om ook de isolatie van een gebouw te verbeteren; een uitbreiding van het zeeaquarium kan een aanleiding zijn voor een nieuwe, zuiniger temperatuurregeling of een verbetering voor wat betreft het waterverbruik.

De herstructurerings- en herinrichtingsopgave van de F.C. Zeilerboulevard, het Van der Wijckplein en het Rode Plein zijn binnen de structuurvisie sleutelprojecten. De opgave voor het dorpshart vraagt om een dialoog tussen gemeente, specialisten en al diegene die een belang hebben in het gebied. Hier is geen eindplaatje gewenst, maar een proces waarin stap voor stap gekeken wordt welke kansen er zijn. Winst valt te behalen op:

- Ruimtelijke kwaliteit;*
- Parkeeroplossing/capaciteit;*
- Energie;*
- Comfort;*
- Verkeersafwikkeling;*
- Presentatie van belangrijke voorzieningen zoals het zeeaquarium.*

5.0 Uitvoering

Doel/Uitgangspunt	Door	Uitwerking in	Planning
1. Prachtig wonen	Beleid tweede woningen	Beleidsnota	2012
	Dubbelfuncties met het oog op leefbaarheid	Toetsing plannen	nvt
	Toepassing domotica	Plannen zorginstellingen	nvt
	Inspelen op vergrijzing	Aandachtspunt in herinrichtingsplannen	Start 2012
	Zie ook doelen 3,4,5		
2. Goed vertoeven	Inspelen op gezinnen met kinderen en natuur- en cultuurliefhebbers en ouderen	Uitgangspunt in herinrichtings- en herstructureringsplannen en bij toetsing plannen	Start 2012
	Versterken zeeaquarium en natuureducatiecentrum	Idem, tevens op te pakken door markt	Start 2013
	Versterken kunst en cultuur	Uitgangspunt herinrichtingsplannen en bij toetsing plannen	Start 2013
		Aanleg wandelroute langs inscripties van schrijvers	2013
		Bij toetsing initiatieven	nvt
	Zie ook doelen 3,4,5		
3. Optimale bereikbaarheid en toegankelijkheid	Optimaliseren routing, verminderen zoekgedrag	Bebording (éénrichtingssysteem) en herinrichting	2012
	Signalering	Onderzoek plan voor file-signalering en volaanduiding Bergen en Alkmaar	Vanaf 2013
	Behoud autoparkeercapaciteit	Uitgangspunt bij herinrichting en toetsing plannen	Start 2012

Doel/Uitgangspunt	Door	Uitwerking in	Planning
3. Optimale bereikbaarheid en toegankelijkheid	Behoud en verbetering parkeren	Uitgangspunt bij herinrichting en toetsing plannen	Vanaf 2012
	Stimulering alternatieve vormen van vervoer	Onderzoek mogelijkheden voor alternatief openbaar vervoer vanaf afslag geschikte Park and Ride locatie	Vanaf 2013
		Onderzoek mogelijkheden stimuleren fietsgebruik	Vanaf 2013
		Toevoegen oplaadpunten elektrische fietsen	Vanaf 2013
4. Parel aan de kust	Behoud kleinschaligheid	Welstandsnota, plantoetsing	2012
	Nieuw hart	Herstructureringsproject, plantoetsing	Vanaf 2013
	Eén sfeer in de openbare ruimte en aanpak bebording	Herinrichtingsproject en herstructureringsproject	Vanaf 2012
	Behoud zichtassen	Uitgangspunt bij plantoetsing	nvt
	Betere band met de zee: strandopgangen en boulevard	Herinrichtingsproject	Vanaf 2012
5. Verbeteringen op het gebied van duurzaamheid	Ieder plan levert een verbetering op het gebied van duurzaamheid	Uitgangspunt in herinrichtings- en herstructureringsplannen en bij toetsing plannen	nvt

In verband met de hiervoor omschreven planvoornemens wordt voor de jaren 2013 en 2014 elk een budget van € 65.000,- aan plankosten gereserveerd om de omschreven plannen op te kunnen pakken.

Bijlagen

Bijlage 1: Denkrichting Sjoerd Soeters, Soeters Van Eldonk architecten

In deze bijlage is een denkrichting weergegeven van de heer Sjoerd Soeters zoals voorbereid in de bijeenkomst met ondernemers op 9 januari 2012 en besproken op de bewonersavond van 6 februari 2012.

De denkrichting moet niet worden opgevat als een plan maar is een allereerste stap in het onderzoeksproces naar verbetering van het dorpshart zoals in deze structuurvisie verwoord.

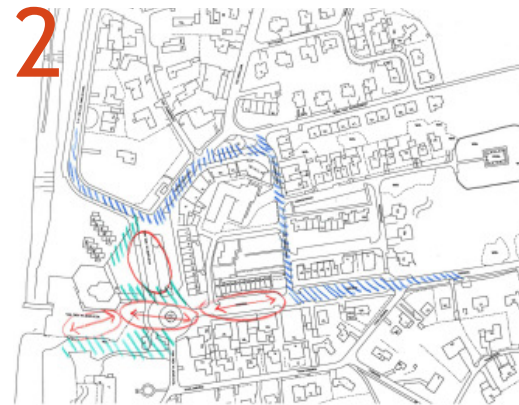
De denkrichting laat zien hoe inhoud kan worden gegeven aan de doelstellingen van de structuurvisie; “in Bergen aan Zee is het prachtig wonen, is het goed vertoeven, Bergen aan Zee is een parel aan de kust met een aantrekkelijk hart en een sterke verbinding met de zee”.

Het is een denkrichting, een werkhypothese. Dat wat uit het onderzoek zal komen kan anders zijn en zal het resultaat zijn van een proces waarbij gemeente, Hoogheemraadschap en marktpartijen betrokken zijn.

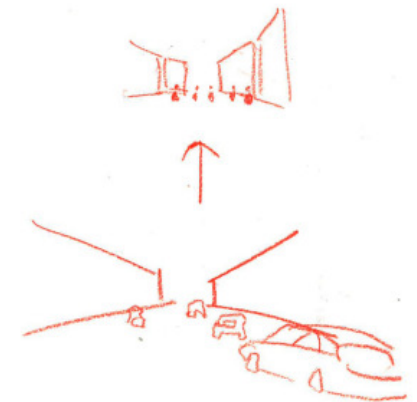
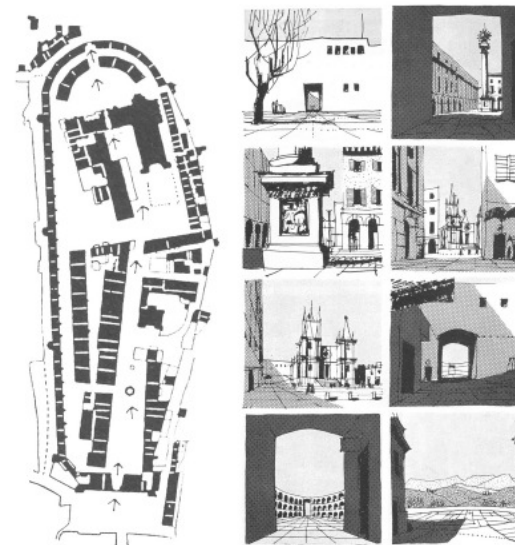
Introductie van de denkrichting

Daar waar de Zeeweg uitkomt op de kust in het hart van Bergen aan Zee, is vrijwel de gehele openbare ruimte weggegeven aan en gedomineerd door de auto. Op deze plek zijn de duinen relatief laag en is een zwakke plek aanwezig in de waterkering.

Een voorname en eerste stap is het weghalen van de auto op deze cruciale plaats in het dorp. In plaats van de huidige door auto's overheerste omgeving, wordt een reeks van verblijfsruimten gemaakt; meer besloten en steeds iets wisselend van richting zodat intimiteit en afwisseling worden geboden wat mensen nieuwsgierig maakt en verleidt om van de ene ruimte de andere te betreden.

3

Gebruikmakend van de hoogteverschillen in het gebied wordt een opgetild verblijfsgebied gelegd boven het van der Wijckplein, tussen de Alexanderflat en het Zeeaquarium. Auto's blijven hier geparkeerd maar komen onder de openbare ruimte te liggen en zijn daardoor aan het zicht onttrokken.

De Alexanderflat zou op termijn vervangen kunnen worden door meer vooruitgeschoven bebouwing, geleed en in schaal beter afgestemd op het dorp. Door richting zal de nieuwe bebouwing de openbare ruimte meer omsluiten en zullen bewoners van de flat een optimaal uitzicht hebben op de duinen en de zee.

4

Ook de bebouwing aan de noordzijde van de Zeeweg krijgt een meer geleed en gebogen vorm die beslotenheid geeft aan het openbaar gebied.

5

Hotel Maurits wordt opnieuw opgebouwd en op de zichtas naar het Vredeskerkje gelegd.

6

Totaalbeeld

Hoogteverschillen worden in het hier geschetste beeld of door trappartijen of door duinen vormgegeven zodanig dat natuur en dorp verweven worden. Bij het Rode Plein wordt in samenhang met verbetering van hotel Nassau de plint naar de strandopgang ingrijpend opgewaardeerd.

Zie voor een toelichting op de in de tekening aangegeven cijfers, de hierna opgenomen brief.

Gemeente Bergen (N-H) , School en Egmond
t.a.v. de heer drs. A. Hietbrink-de Vre
Postbus 175
1860 AD BERGEN NH

Datum
19 januari 2012
Projectnummer
11015
Behandeld door
Sjoerd Soeters

Betref.
Schets centrum Bergen aan Zee
Projectnaam
Bergen aan Zee - Structuurvisie
E-mail
s.soeters@soetersvanelondon.nl

Geachte wethouder Alwin Hietbrink,

Zoals beloofd heb ik voor u een schets gemaakt voor het centrum van Bergen aan Zee.

Ik verzoek u de schets niet op te vatten als een plan, hoewel dat verleidelijk is. Nee, het betreft eerder een getekende weergave van een eerste beperkt onderzoek: je kijkt wat er allemaal mis is, en vervolgens doe je jezelf een reeks van voorstellen voor hoe je dingen zou kunnen verbeteren, soms voorzichtig, soms radicaal. Je kritiseert je eigen voorstellen en probeert ze met die kritiek weer te verbeteren, verder te ontwikkelen, tot je denkt dat je een beetje een begin van een denkrichting hebt. In de wetenschap zou je het aanduiden met de term 'werkhypothese': het is een denkrichting die vruchtbaar lijkt te zijn op basis van een aantal onderzoeken, maar verdere onderzoeken en testen moeten alsnog uitwijzen of de hypothese in deze vorm gehandhaafd kan worden, of wel enigszins moet worden aangepast, maar het is uiteindelijk evengoed mogelijk dat tijdens het vervolgonderzoek zodanig nieuwe gegevens opduiken dat de hele hypothese moet worden verworpen en er gezocht moet worden naar volstrekt nieuwe uitgangspunten.

Ondanks dat is deze schets er een uit vele. Hij maakt onderdeel uit van een reeks probeersels en is alleen voorlopig, op dit arbitraire moment, de laatste. Maar je kunt hem tegelijkertijd zien als een eerste. Dat wil zeggen, dat de schets bedoeld is om een begin te maken met een gedachten proces, waarin u als gemeente samen met lokale betrokkenen het onderzoek naar de opwaardering van Bergen aan Zee in gang zet, zoals we dat begonnen zijn met de open discussie over problemen, wensen en mogelijkheden op maandagmiddag 9 januari jongstleden.

Zulke processen waarin gemeente en belanghebbenden samen op zoek zijn naar het maken van een nieuwe stedelijke samenhang worden vaak gegoten in de vorm van een PPS (publiek-private samenwerking). Het gaat dan veelal om marktpartijen die een project willen realiseren waarvoor ze de samenwerking met de gemeente om inhoudelijke en procedurele redenen nodig hebben.

In zulke PPS-en vervullen wij vaak de rol van 'tekenend secretaris', dat wil zeggen dat de publieke en de private partijen in bijeenkomsten aan elkaar uitleggen wat ze willen bereiken, wat ze nodig hebben en wat ze van elkaar verwachten, en wij proberen dat dan samen te vatten in ruimtelijke schema's en schetsen die gaandeweg het proces een grotere precisie krijgen en

die uiteindelijk uitmonden in een 'masterplan', waarin bouwenveloppen, programma, vierkante meters, verkeersconsequenties, parkeeroplossingen, grondprijfsafspraken, besluitvormingsvolgorde, plannings enz. zijn vastgelegd. Om ook het resulterende beeld te kunnen sturen hangen we er vaak een Beeldkwaliteitsplan aan, dat samen met het bestemmingsplan de borging voor de kwaliteit vormt. De meest compacte definitie van een PPS die ik ken is dat de private partij zich verplicht een investering te doen terwijl de publieke partij continuïteit van beleid garandeert.

In Bergen aan Zee hebben we juist een begin gemaakt met het verkennen van de verlanglijstjes. Ook is het niet duidelijk wie er actief wil participeren en wie vooralsnog een afwachter houding aanneemt. Ik heb begrepen dat er nog wat oud zeer is. Aan het creëren van een vertrouwensrelatie die nodig is om succesvol te opereren moet nog gewerkt worden. Daarvoor is een betrouwbare maar ook dynamische bemanning die het proces aan de gemeentelijke zijde ook door de dalen trekt van belang.

Ik heb begrepen dat de gemeente het er wel mee eens is dat het centrum in zijn huidige vorm geen wonder van schoonheid en aantrekkelijkheid is, en dat de lokale 'spelers' eventueel allerlei dingen zouden willen, maar het gevoel hebben gevangen te zitten in regelgeving en beleid dat weinig uitzicht biedt op een werkelijke verbetering van de situatie in Bergen aan Zee.

Bovendien lijkt de 'legger' van de zeewering allen gevangen te houden en buitengewoon weinig ruimte te laten voor het doen van voorstellen die een ingrijpende verbetering van de situatie kunnen bewerkstelligen. Omdat de beperkingen van die legger zo cruciaal zijn, leek het mij verstandig om te beginnen met een verkenning naar de ruimte die de beheerder van de legger, het Hoogheemraadschap, ons biedt om te bewegen. Tijdens een overleg in Heerhugowaard is mij gebleken dat men daar niet à priori afwijzend staat ten opzichte van allerlei gedachten en voorstellen, mits de zeewering daar maar werkelijk van meeprofitteert. Er is dus een 'open mind' om met ons aan voorstellen te werken, en de schets bevat elementen die op het eerste gezicht mogen rekenen op medewerking.

Zoals gezegd hoop ik dat het doen van verkenningen zoals bij het Hoogheemraadschap kan leiden tot voorstellen die helpen om alle partijen aan het denken te zetten en in beweging te brengen, waarbij ze positief kunnen gaan reageren op elkaars voorstellen, aanvullend kunnen zijn als participanten in het plangebied, en daarmee uiteindelijk allemaal samen een nieuw totaalbeeld zullen steunen en realiseren.

Naar aanleiding van de inbreng van de gedachtewisseling die op 9 januari plaatsvond heb ik in de eerste plaats geconstateerd dat het merkwaardig is dat het centrum van Bergen aan Zee totaal gedomineerd wordt door geparkeerde auto's. Daar waar je zo dichtbij zee en bij terrasmogelijkheden een aantrekkelijk openbaar gebied zou verwachten, tref je één grote parkeerplaats aan.

Mede door al die auto's, maar zeker ook door de karakteristiek van veel gebouwen in het centrum is er voorts geen enkele positieve relatie tussen het leven in de gebouwen en het leven in de openbare ruimte, noch is er een relatie of ruimtevormend verband tussen de verschillende gebouwen: ze staan op afstand van elkaar, maar richten zich evenmin op de openbare ruimte als op elkaar.

Het zee aquarium verpest met zijn parkeerplaatsje niet alleen de ruimte, maar ook de voet van restaurant en zeskantig torentje toont één grote achterkant naar het Rode Plein. Er is een slagboom en er staan ongeveer dertig verbods- en aanwijsborden van allerlei slag. Er staat een treurig parkeerautomaathokje naast een trafobak, allebei willekeurig geplaatst. Het aantal verschillende bouwmaterialen en kleuren (allemaal lelijk) is niet te tellen. Er is een brede opzichtige hellingbaan naar het aquarium die samen met een naambord bedoeld is om de visuele kakofonie te overschreeuwen.

Het flatgebouw aan het parkeerplein heeft een iets opgetilde reeks begane gronds gelegen appartementen, en mist functioneel enige relatie met het plein dat anderzijds ook niet echt uitnodigt.

De bunkerwoningen in het duin hebben evenmin een positieve relatie met het parkeerplein; ze gaan deels schuin achter een betonmuur en een bakstenen muur; er staan vuilcontainers voor de betonmuur; ook hier talloze borden en panelen. Ze kijken aan deze kant gewoon uit op rotzooi.

Alleen in de gemeente Zaanstad, waar ik tien jaar geleden aan een nieuw plan voor het centrum begon, ben ik een grotere chaos tegengekomen.

Genoeg gemopperd, excuses, want evengoed vond ik deze eerste verkenningen leuk om te doen.

Dus vooruit. Nu dan de schets !

In de schets heb ik in nummers aangegeven wat ik hieronder in volgorde zal noemen. Dit is geen echte toelichting; een complete toelichting heeft alleen zin als de ruimtelijke en perceptie principes waar de schets op gebaseerd is eerst goed aan bod kunnen komen. Het is dus meer een reeks van aanwijzingen over mogelijkheden en te nemen stappen. Hij gaat dan ook puntsgewijs en zeker niet in volgorde van importantie.

Hier gaan we.

1. Maak de Zeeweg vanaf de afslag van Hasseltweg autovrij, door de van Hasseltweg de toegang te maken tot de Jacob Kalffweg en de Zeilerboulevard.
2. Maak het mogelijk dat de lage bebouwing rechts aan de Zeeweg, nu aan een voetgangersgebied, vervangen wordt door minder lineair geplaatste gebouwen die losser zijn en dikker, waardoor ze op een parkeervoet kunnen staan, een openbare functie aan de openbare ruimte kunnen krijgen en ook hoger kunnen zijn als antwoord op de bebouwing er tegenover.
3. Maak het mogelijk dat voor hotel Maurits een nieuw gebouw komt dat in ruimtelijk opzicht een antwoord is op de as op het kerkje en staat op zijn eigen parkeervoet. Zorg ervoor dat er niet een grove massa ontstaat, maar een aantal kleinere, meer verticale gebouwen, waartussen doorzicht blijft. Ruil, om de openbare ruimte op de as te realiseren, een strook van het parkeerterrein ernaast.
4. Maak door de gewonnen ruimte rondom Maurits het mogelijk dat de achterkant van Meier wordt opgeschoond, eventueel hier en daar, mits kwalitatief hoogwaardig, wordt uitgebreid als daarvoor ruimte is. Geef hotel Meier gelegenheid om uit te breiden op de nieuwe rooilijn die ontstaat aan de Jacob Kalffweg.
5. Maak het mogelijk dat een parkeerdek wordt aangebracht op het Rode Plein, waaronder ca. 130 parkeerplaatsen en waarop een openbare ruimte die maximaal profiteert van uitzicht en een relatie heeft met een nieuwe bebouwing ter vervanging van de flat en een nieuwe voorkant van het restaurant op het aquarium.
6. Breng een helling omhoog aan op het einde van de Zeeweg ter plekke van de rotonde die gaat naar een hoogste punt tussen twee duinwangen; links de bestaande duinwang die wordt uitgebreid, rechts een nieuwe wang die de zijkant van het parkeerdek landschappelijk verpakt. De route naar het strand zal door deze uitbreiding van zicht op duin aanzienlijk

landschappelijker worden. De helling omhoog en omlaag, met een hoogte uitkijkpunt tussen de duinwangen zal, samen met het geknikte beloop van de route naar het strand, de ruimtelijke beleving van het landschap en de zee versterken.

Ook zal het niveau verschil tussen de strandroute en het nieuwe plein worden beperkt waardoor vanaf de route oogcontact met het vlak van het opgetilde plein mogelijk wordt.

Maar vooral de kustveiligheid wordt door deze aanpak vergroot. Door een verhoging van het maaiveld aan te brengen tussen de duinwangen ontstaat een afsluiting op een hoger niveau. Tezamen met een verhoging van het niveau van het Van der Weijckplein met een meter leidt dit tot het opschuiven in de richting van de zee van de contour tussen beveiligd en onbeveiligd gebied in de Bergense legger.

7.

Breng een meer kleinschalige en geknikte bebouwingswand aan op het nieuwe opgetilde Rode Plein. De geknikte wand zorgt voor een oriëntatie op zon en uitzicht en maakt het zicht op de bunkerwoningen minder dominant. De vorm van de wand accommodeert publieke functies in de voet van de nieuwe bebouwing. De volumes hebben elk hun eigen specifieke uitzicht richting duinlandschap en zee. De grotere footprint en het grotere aantal meters dat op deze wijze kan worden gerealiseerd, kan de vervanging van het bouwkundig verouderde flatgebouw realiseerbaar maken. Gecombineerd met parkeren onder het gebouw leidt dat immers tot ontwikkeling van grotere opbrengsten.

8.

Breng een duinwang aan ter afscherming van de bunkerwoningen vice versa het opgetilde plein. Laat het zuidelijke/westelijke trottoir dat omlaag loopt van de Zeilerboulevard vloeiend overlopen in het nieuwe pleinvlak. Breng een trap aan langs de gevel van het meest noordelijke pleinblok.

9.

Maak de in- en uitgang voor de parkeergarage onder het dek in de bocht naar de Zeilerboulevard.

10.

Geef het restaurant boven het aquarium de mogelijkheid tot uitbreiding op het niveau van het hoge plein. Koppel lage en hoge terrassen aan zuid en oostkant door middel van trappen. Sta toe dat een extra verdieping erop wordt aangebracht in de vorm van een beter exploiterebare en meer realistische appartementslaag.

11.

Breidt de winkeloppervlakken links van de strandafgang zo uit dat de wand geknikt is en daarmee meer interactie heeft met langlopende bezoekers.

12.

Verhoog het niveau van het Van der Weijckplein en daar mee ook het vloerniveau van de winkelbebouwing. Maak dit onderdeel van de nieuwbouwplannen van het hotel Nassau. Bevorder dat de nieuwbouw van het hotel, gebruikmakend van de huidige landschappelijke configuratie zich zal manifesteren als een aantal kleinschaliger meer verticale bouwmassa's, in plaats van het bestaande aaneengesloten grote volume. Bevorder bebouwing vooral in de diepte en niet slechts in de breedte. Zorg voor doorzichten vanaf het achterliggende duingebied. Bevorder dat het nieuwe hotel een eigen rechtstreeks pad krijgt naar strandopgang of strand.

Hoogachtend,

Sjoerd Soeters
architect/directeur

Soeters Van Eldonk architecten

Bijlage 2: Voorwaarden voor verlenen van een watervergunning

Volgens de concept regels van de keur van het Hoogheemraadschap, in de bebouwde kom van een kustplaats, achter de eerste lijns bebouwing, binnen de waterkering en/of beschermingszone zijn de voorwaarden voor het verlenen van een watervergunning als volgt:

1. Het werk heeft geen invloed op het grensprofiel en de afslaglijn. Dit moet door middel van berekeningen worden aangetoond;
2. Het werk is binnen een kustplaats gelegen en de beschermingszone verschuift niet landinwaarts;
3. Het werk dient een maatschappelijk belang en er is geen alternatieve locatie voor het werk.

Een watervergunning wordt geweigerd in de volgende gevallen:

1. Aanleggen of hebben van harde elementen in het duin, onderdeel van het waterstaatswerk, zoals funderingselementen, een parkeergarage of onderkeldering;
2. Aanleggen of hebben van werken in de duinvoet, onderdeel van het waterstaatswerk;
3. Uitbreiden van bestaande verharding op de eerste duinenrij;
4. Aanleggen of hebben van werken die het dynamisch karakter van het duin zeewaarts belemmeren zoals funderingselementen voor paviljoens of toename aan verharding.

Er kan worden afgeweken van het weigeren van een watervergunning indien er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en wanneer hier geen reële alternatieven voor zijn. Voorwaarde is dat het veiligheidsniveau van de waterkering binnen de hiervoor gestelde normen blijft.

Bijlage 3: Planmer en vormvrije m.e.r.

Planmer

Op basis van artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening is een structuurvisie een wettelijke en verplichte planvorm. Op basis van de huidige wet- en regelgeving kunnen er twee redenen zijn waardoor het noodzakelijk is bij een structuurvisie een Planmer op te stellen:

- De structuurvisie vormt het kader voor een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit danwel
- De structuurvisie vormt het kader voor activiteiten waarvan niet kan worden uitgesloten dat zij significant negatieve effecten zullen hebben op Natura 2000-gebied(en)

M.e.r. beoordelingsplichtige activiteit

Om na te gaan of er eventueel sprake is van een m.e.r. beoordelingsplichtige activiteit moet gekeken worden naar de zogenaamde D-lijst van het besluit m.e.r. In het geval van de structuurvisie Bergen aan Zee zijn in verband met het onderzoeksgebied herstructurering en herinrichting en de verbetering van de strandopgangen de volgende activiteiten uit de D lijst relevant:

1. Aanleg of wijziging van een gebied voor woningbouw of een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen;
2. Aanleg, wijziging of uitbreiding van werken inzake kanalisering of ter beperking van overstromingen, met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken.

Voor wat betreft de activiteit zoals genoemd onder 1 kan gesteld worden dat het onderzoeksgebied herstructurering ver onder de in het besluit m.e.r. aangegeven ondergrenzen ligt.

Voor wat betreft de activiteit zoals genoemd onder 2 kan worden aangegeven dat géén drempelwaarde in het besluit m.e.r. is aangegeven. Ingrepen in de primaire waterkering zijn in beginsel verboden. Zoals aangegeven in de structuurvisie bieden de (concept-) regels van de Keur van het Hoogheemraadschap mogelijkheid om af te wijken mits er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en wanneer hier geen reële alternatieven voor zijn. Voorwaarde is dat het veiligheidsniveau van de waterkering binnen de gestelde normen blijft. De gemeente wil de strandopgangen in beginsel opwaarderen zonder in te grijpen in de primaire waterkering. Mocht een beperkte ingreep toch noodzakelijk zijn dan zal zij dit uitsluitend kunnen doen door gebruik te maken van de door de beheerder opgestelde afwijkingsregels waarin het belang van de primaire waterkering voldoende is afgedekt. Enige verbetering aan de strandopgangen zal worden overlegd met zowel het Hoogheemraadschap als met de natuurbeherende instanties.

Voor wat betreft het onderzoeksgebied herstructurering en herinrichting is sprake van een onderzoeksopgave en nog niet van een concreet plan. De onderzoeksopgave zal onder meer in nauw overleg met het Hoogheemraadschap en de natuurbeherende instanties worden opgepakt. Tevens geldt ook hier dat voor zover werken nodig zijn in of in de omgeving van de primaire waterkering deze gebonden zullen zijn aan de regels in de keur en het belang van de waterkering in deze regelgeving is vastgelegd.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het planvoornemen in de structuurvisie voor de activiteit stedelijke ontwikkelingsproject ver beneden de m.e.r.-beoordelingsgrens ligt. Voor de activiteit wijziging van een primaire waterkering kan gesteld worden dat eventuele ingrepen door bestaande wet- en regelgeving voldoende omkaderd zijn. Een planmer is daarom niet noodzakelijk.

Significante effecten

De structuurvisie Bergen aan Zee gaat met name over het profiel van het dorp. In de structuurvisie wordt geen uitbreiding van de kern voorgestaan in de zin van woningen, bedrijvigheid of de aanleg van nieuwe wegen. Op de structuurvisiekaart is een aantal zaken weergegeven die mogelijk milieueffecten kunnen hebben. Het betreft de verbetering van de strandopgangen en het voornemen om een onderzoek te starten naar de herinrichtings- en herstructureringsmogelijkheden van het dorpshart en de boulevard. Voor alle in de structuurvisie opgenomen projecten en onderzoeksopgaven geldt dat gezien de aard en schaal geen significante effecten op Natura 2000 gebieden wordt verwacht. Omgekeerd wordt in deze structuurvisie als uitgangspunt gesteld dat geen sprake mag zijn van significante effecten op Natura 2000 gebieden.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de planvoornemens in de structuurvisies door aard en omvang naar verwachting geen significante effecten zullen hebben op Natura 2000 gebieden. Tevens wordt een en ander uitgesloten door dit als voorwaardestellend uitgangspunt in deze structuurvisie op te nemen.

Vormvrije m.e.r.

Het Besluit m.e.r. is op 1 april 2011 gewijzigd. Het besluit geeft drempelwaarden weer voor wanneer er een m.e.r. (onderdeel C) of een m.e.r.-beoordeling (onderdeel D) moet worden opgesteld.

Een belangrijk nieuw element in het Besluit m.e.r. is het indicatief maken van de gevalsdefinities (de drempelwaarden in kolom 2 in de D-lijst). Dit betekent dat het bevoegd gezag meer moet doen dan onder de oude regelgeving. Kon vroeger worden volstaan met de mededeling in het besluit dat de omvang van de activiteit onder de drempelwaarde lag en dus geen m.e.r. (beoordeling) noodzakelijk was, onder de nu geldende regeling moet een motivering worden gegeven. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

De vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r.-beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

Indien de structuurvisie de activiteit mogelijk maakt, zonder dat er nog een nader besluit nodig is (zoals een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu), dan is in ieder geval een m.e.r.-beoordeling noodzakelijk. Is het bestemmingsplan of de structuurvisie kaderstellend (er is nog wel een nader besluit nodig), dan moet er in dat kader een m.e.r. voor plannen gemaakt worden.

Het bovenstaande betekent dat als we in een structuurvisie een activiteit mogelijk willen maken, die in onderdeel D van het Besluit m.e.r. benoemd staat, maar beneden de drempelwaarden van kolom 2 valt, het verplicht is om na te gaan of sprake kan zijn van mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen in de vorm van een 'vormvrije m.e.r.-beoordeling'. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling geldt zowel voor kaderstellende plannen als voor besluiten.

In het geval van de structuurvisie Bergen aan Zee is in verband met het onderzoeksgebied herstructurering en herinrichting de hiervoor reeds genoemde activiteit uit de D lijst relevant:

1. Aanleg of wijziging van een gebied voor woningbouw of een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen;

Geen concreet plan

Gesteld mag worden dat hier nog geen sprake is van een concreet plan maar van een onderzoeksopgave. De aard van de voorgenomen activiteit is feitelijk nog onvoldoende duidelijk. De herstructureringsopgave zal alleen tot uitvoering kunnen komen middels het volgen van een planologisch-juridische procedure. In dat kader zal een nadere milieubeoordeling plaatsvinden en zonodig een m.e.r. beoordeling worden uitgevoerd.

Omvang beperkt

Tevens kan worden gesteld dat de omvang van de ingrepen vrij beperkt is. Het gebied is klein in afmetingen en wat er zou kunnen gebeuren heeft vooral te maken met herinrichting en met herstructurering van bestaande gebouwen en functies. Uitgangspunt is daarbij dat het veiligheidsniveau van de waterkering niet wordt aangetast.

Conclusie

Hoewel diverse milieuaspecten aan de orde zijn (primaire waterkering/ kustfundament, Natura 2000 gebieden/ Ecologische Hoofdstructuur, aardkundige en archeologische waarden, stiltegebied) wordt geconcludeerd dat geen sprake is van belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu door de in de structuurvisie opgenomen planvoornemens danwel dat deze voornemens nog als onderzoeksopgave zijn geformuleerd waarbij milieuaspecten nadrukkelijk worden meegenomen in de planvormingen.

Bijlage 4: Aandachtspunten doelgroepen van beleid

In deze bijlage zijn aandachtspunten opgenomen voor de doelgroepen van beleid die in deze structuurvisie aan de orde zijn.

Het betreft algemene informatie over deze doelgroepen ter verduidelijking van de zaken die bij deze doelgroepen van belang zijn.

Doelgroep	Aandachtspunten openbare ruimte	Aandachtspunten vervoer en verkeer	Aandachtspunten accommodatie en voorzieningen
Gezinnen en kinderen	Kleine wandelrondjes; Aantrekkelijkheid, natuurlijke speelgelegenheid langs wandelroute; Zichtbaarheid van duinen, bos en strand, vanaf kindhoogte; Zichtbaarheid attracties; Aankondiging attracties (spoor/bewegwijzering).	Veiligheid; Aantrekkelijkheid van de reis.	Slechtweerascommodaties rond dieren, natuur en kunst; Overdekte zwemgelegenheid; Mogelijkheid natuurlijk spelen. Versterking van beleefbaarheid natuurwaarden. Openbare toiletgelegenheid.
Natuurlijfhebber	Natuurlijke materialen; Beperkte bebording.	Duurzame vormen van vervoer; Toegankelijkheid natuur.	Informatie natuur; Geen overaanbod van borden.
Senioren	Rondjes en routes met variatie in afstanden; Ruim aanbod wandelen fietsgelegenheid met het oog op natuurbeleving en rust; Toegespitste mogelijkheden sportbeoefening.	Comfort van de reis; Bereikbaarheid per auto; Beschikbaarheid parkeergelegenheid op redelijke afstand van de bestemming; Aanbod elektrisch fietsen, oplaadpunten elektrisch fietsen.	Wellness en gezondheid; Informatiepunten rond natuur en cultuur; Overdekte zwemgelegenheid. Openbare toiletgelegenheid.
Lichamelijk gehandicapten (visueel, auditief of motorisch)	Belang informatie vooraf over toegankelijkheid; Bij voorkeur geen apart aanbod maar samenvallend met routes voor kinderwagens en skaters; Voldoende brede paden, geen obstakels, niet te veel hoogteverschillen; Zitgelegenheid.	Veiligheid; Belang openbaar vervoer; Bereikbaarheid per auto en beschikbaarheid parkeergelegenheid bij bestemming. Aanbod (elektrische) tandems.	Verblijfsaccommodatie afgestemd op gehandicapten; Natuur- en kunstbeleving vanuit verschillende zintuigen; Beschikbaarheid invalidentoilet.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Bergen

Contactpersoon

E. de Waard

Samenstelling

BügelHajema Adviseurs

Projectleiding

Mischa Teensma

Vormgeving

Hanneke van der Lei

Projectnummer

022.00.00.16.00

Bronnen:

1. Verkenning rijksagenda krimp en ruimte, ministerie van VROM 2008
2. De toekomst van toerisme, recreatie en vrije tijd, kenniscentrum recreatie, 2008
3. Agenda recreatie en toerisme in Noord Holland, provincie Noord Holland 2008
4. CBS
5. Toerisme in perspectief 2011, NBTC
6. Stichting recreatie; recreatie op leeftijd 2003
7. Kenniscentrum recreatie; Natuur met een beperking 2011